СИРДАРЁ КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН ОБЛАСТЬ БЎЛАДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 154 (12.808).
4 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Бу йил областда 206000 гектар ерда пахта етиштириляпти ❋ 120 000 гектар ерга чигит квадрат-уялаб, 60 000 гектар ерга уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан экилди ❋ Областъ хўжаликларида 1108 комплекс механизациялашган кўчиевчи бригада ташкил этилган. Областъ давлатга 415 минг тонна „оқ олтин" беради ❋ **Ҳосилнинг 80 проценти машиналарда териладн** ❋ далаларда 4500 „зангори кема" ишлайди.

СИРДАРЁ МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ БИРИНЧИ СЪЕЗДИ

Сирдарё механизаторларининг биринчи съезди. Суратда: республикада хизмат кўрсатган механизатор Ж. Кўчиев сўзламоқда. А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

КОММУНИСТИК ҲАЁТ НАМУНАСИ

КОММУНИЗМ БУНЁДКОРЛАРИ. Қўриқ ерларни ўзлаштирувчиларни шундай деб аташади. Бу сўзлар партиямиз, халқимизнинг уларга бўлган меҳр-муҳаббати, ғамхўрлигининг ифодасидир. Ҳаётдан асар ҳам бўлмаган қадимий саҳрони бўстонга, коммунистик мўл-кўлчилик ўлкасига айлантираётган, фақат мамлакатимизгагина эмас, балки бутун жаҳонга коммунистик ҳаёт ва меҳнат намунасини кўрсатаётган қаҳрамонларни ҳар қанча улуғласа, шарафласа арзийди.

Ўзбекистон қўриғи — Мирзачўлни ўзлаштирувчилар азимкор ишлари, ўзлари барпо этган, ҳозирги замон техникаси ва фани асосига қурилган, тобора юксалиб бораётган хўжаликлари, етиштираётган тоғ-тоғ «оқ олтин»лари билан жаҳонга ибрат бўляптилар. Шу сабабли ҳам ўртоқ Н. С. Хрушчев Жазоир республикасининг президенти Аҳмад Бин Белла мамлакатимизга қилган сафарининг охирида Москвада бўлган митингда, Мисрга қилган сафари вақтида сўзлаган нутқларида Мирзачўлни ўзлаштирувчиларнинг қаҳрамонона меҳнатига, курашига юксак баҳо берди, қўриқ область — Сирдарё областини алоҳида намуна қилиб кўрсатди, уни коммунистик мўл-кўлчилик ўлкаси, коммунистик ҳаёт ва меҳнат областн деб атади.

Бу бежиз эмас. Қўриқ область меҳнаткашлари халқимизнинг асрий орзусини рўёбга чиқаряптилар, саҳрога ҳужумни давом эттириб, унинг бағридан йил сайин ўн минг гектарлаб ерни тортиб оляптилар. Ана шу ерларда бепоён, уфқ билан ўпишган «оқ олтин» плантациялари, гўзал боғлар барпо этяптилар. Яқиндагина қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган Мирзачўл саҳроси эндиликда чинакам гулистонга айланди. Бу ерда коммунистик ҳаёт ўзининг мафтун этувчи кўрки ва салобати билан тўла намоён бўлди.

Ахир, азим чўлда қад кўтарган «Пахтакор», Герман Титов номли ва бошқа совхозларнинг ҳамма қулайликларга эга бўлган, ҳар қандай шаҳар билан беллаша оладиган обод ва кўркам посёлкалари, ишчи ва хизматчиларнинг бекамі-кўст турмуши кимнинг ҳавасини келтирмайди, дейсиз. Ахир, қаҳрамон орол — Куба республикасининг бош министри Фидель Кастро Русь, Жазоир республикасининг президенти Аҳмад Бин Белла ва бу ерга келган бошқа чет эллик меҳмонлар илгариги саҳронинг ҳозирги кўркига мафтун бўлганликларини мамнуният билан айтган эдилар-ку. Ҳа, шундай, бу ерда энди чинакам коммунистик ҳаёт қарор топди ва у кун сайин гуллабяшнаяпти.

МЕҲНАТ — ИБРАТ

Қўриқ область меҳнаткашлари фақат ҳаётда эмас, балки меҳнатда, ишлаб чиқаришни ташкил этиш, пахтачиликни ривожлантиришнинг илғор, прогрессив усулларини дадил қўлланишда ҳам бутун республикага намуна кўрсатяптилар. Улар эндиликда ўз областларини комплекс механизация машъалига айлантиришга қарор қилдилар.

Ўтган йили Сирдарё области пахтачиликни комплекс механизациялаш, айниқса ҳосил йиғим-теримини машиналаштиришда республикага намуна кўрсатди. Асосий майдонларга чигит квадрат-уялаб ва уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан экилди. Кўпчилик майдондаги ғўза икки томонлама культивация қилинди. Энг муҳими, етиштирилган барча ҳосилнинг ярмига яқини машиналарда терилди.

Шундай қилиб, Сирдарё области комплекс механизация машъалига айланди.

Шу муносабат билан область механизаторларининг биринчи съезди бўлиб ўтди. Область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. Маҳмудов «Область механизаторларининг ғўза парваришини кучайтириш, машина теримига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш соҳасидаги вазифалари ҳақида» доклад қилди.

Докладчи ва съезд делегатлари пахтачиликни комплекс механизациялаш жуда катта сиёсий аҳамиятга эга эканлигини, пахтачилигимизнинг бундан кейинги юксалиш истиқболи, КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг қарорларида пахтакорлар олдига қўйилган улкан вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши комплекс механизациянинг кенг жорий этилишига боғлиқлигини алоҳида таъкидладилар.

Область пахтакорлари ва механизаторлари катта ва масъулиятли вазифани ҳал қилишга бел боғлаган эканлар, шунга муносиб иш қиляптилар. Улар бу йил янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонини бир неча минг гектар кенгайтирдилар. Баҳорда об-ҳаво шароити ноқулай келиши сабабли юз берган қийинчиликларни мардонавор меҳнатлари билан бартараф этдилар. 206 минг гектар майдонда экишни қисқа муддатларда, юксак агротехника қоидалари асосида ўтказдилар. 160 минг гектар ерга чигит квадрат-уялаб, 60 минг гектар ерга эса уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан экилди.

Пахтакорлар ва механизаторлар шундан кейин бутун куч ва эътиборни бу йил Ватанга 415 минг тонна «оқ олтин» бериш, 240 минг тонна, яъни барча етиштирилган ҳосилнинг 80 процентини машиналарда териш ҳақида берилган ваъдани бажариш мақсадида ғўза парваришини кучайтириш, унинг ривожланишидаги қолоқликни тугатиш ва ҳосилни эрта етилтиришга қаратдилар. Асосий майдонлардаги экин икки томонлама культивация қилиняпти, машинабоп қилиб парвариш этиляпти. Кўпчилик хўжаликлар, бригадаларнинг коллективлари бу соҳада ҳам яхши натижаларга эришяптилар.

Жиззах бошқармасидаги «Москва», Янгиер бошқармасидаги «Коммунизм», Сирдарё бошқармасидаги Куйбишев номли, Ленин номли ва бошқа бир қатор хўжаликларда, 1-«Боёвут» совхозининг Тилов Абдалиев, «Малик» таълим-намуна хўжалигининг Жавод Кўчиев, Жиззах бошқармасидаги Ждановномли колхознинг Марям Шукурова, Гулистон бошқармасидаги «Красний Восток» колхозининг Нажмиддин Эркабоев, 6-совхознинг Қувондиқ Абдураззоқов ўртоқлар бошлиқ ва бошқа ўнлаб бригадаларда ғўзанинг ривожланиши ўтган йилнинг шу давридаги даражага етказиб олинди, деярли барча майдондаги экин қийғос гуллади, олди ғўзалар кўсаклай бошлади.

Бу, ғўзани вақтида сифатли культивация қилиш, озиқлантириш ва суғоришнинг натижасидир.

МУҲИМ ВАЗИФА

Съездда ғўза парваришида жиддий камчиликларга йўл қўйилгани, каттагина майдондаги экин яхши ривожланмагани, кўп жойларда культивация сифатсиз ўтказилаётгани, озиқлантиришни тезроқ тугаллаш ва суғориш суръатини кучайтириш учун жиддий ҳаракат қилинмаётгани кўрсатилди. Шу сабабли областда энди атиги 42 минг гектар ердаги ғўза гуллаган, холос. 18,5 минг гектар ердаги ғўза ҳали шоналагани йўқ. Энг ачинарлиси шундаки, 30 минг гектар ердаги экинни ўт босган.

Айниқса, Янги ерларни ўзлаштириш, Пахтаорол бошқармаларидаги кўпчилик хўжаликларда, Киров бошқармасидаги «Махтали» совхозида, Гулистон бошқармасидаги Навоий номли, Калинин номли, Мичурин номли, «Ленинский путь» колхозларида ва областнинг бошқа бир қатор хўжаликларида культивация ниҳоятда сифатсиз ўтказиляпти, суръат ҳам паст, озиқлантириш ва суғориш кечиктириляпти. Ана шу хўжаликларда кўпчилик майдондаги ғўзани ўт босган, экин ривожланишдан орқада қоляпти.

Бу йил область хўжаликларида 1108 та комплекс механизациялашган кўчиевчи бригада ташкил этилган. Ана шу бригадаларда ҳосилнинг ҳаммаси машинада терилиши керак. Пахта далаларида ҳаммаси бўлиб 4500 та «зангори кема» ишлаши лозим. Шу туфайли барча техникани барвақт ремонтдан чиқариш, етарли миқдорда механик-ҳайдовчилар тайёрлаш зарур. Аммо ҳали мавжуд 3771 пахта териш машинасининг ярми ҳам ремонт қилингани йўқ. Кўрак териш, чеканка қилиш машиналари, прицеплар ремонти ҳам ниҳоятда суст боряпти. Область хўжаликларида 1248 механик-ҳайдовчи етишмайди. Жойларда бу муҳим ишга етарли аҳамият берилмаяпти, тракторчилар, шофёрлар, ёшлар ва айниқса хотин-қизлардан «зангори кема» капитанлари тайёрлаш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ана шу нуқсон ва камчиликларга барҳам бериш — область пахтакорлари ва механизаторларининг муҳим вазифасидир.

МАШЪАЛЛАР ПОРЛАГАНДА

Фақат областнинггина эмас, балки бутун республикамизнинг кўрки, чинакам машъаллари бўлган машҳур механизаторлар Жавод Кўчиев, Қувондиқ Абдураззоқов, Марям Шукурова, ўтган йили мўл ва арзон ҳосил етиштирган, бу йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига янада баракали хирмон кўтаришга сўз берган илғор бригада бошлиғи Тилов Абдалиев, Сирдарё бошқармасидаги машъал хўжалик «Ленинград» колхозининг раиси Қўзибоқар Синдаров ва бошқа делегатлар минбарга чиққанда съезд зали янада жонланиб кетди. Уларнинг ҳар бир сўзи, янги зафарларга ундаб қилган нидоси ҳамманинг юрагини тўлқинлантирди, гўё уларнинг ҳар бири ёрқин машъал бўлиб порлади.

Жавод Кўчиев бу йил 140 гектар майдонда етиштирилган мўл ҳосилнинг ҳаммасини машинада териш ва мамлакатга энг арзон пахта бериш ҳақида сўз берган бўлса, Тилов Абдалиев 397 гектар майдондан 37 центнердан «оқ олтин», 50 гектар ердаги «дала маликаси» ва 30 гектар ердаги картошкадан мўл ҳосил етиштириш йўлида олиб борилаётган кураш ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Қувондиқ Абдураззоқов 6-совхоз коллективи 8000 гектардан ортиқ майдонда ғўзани серҳосил қилиб ўстираётгани, Ватанга 20 минг тонна «оқ олтин» бериш ҳақида олган мажбуриятини албатта бажаришини, Қўзибоқар Синдаров бу йил колхоз далаларида 62 та «зангори кема» ишлаши, ҳозир 43 агрегат ремонт қилингани, гектаридан 35 центнердан ҳосил олиниб, давлатга 6000 тонна пахта сотилиши, ҳосилнинг 80 проценти машинада терилишини съездга маълум қилишди.

Съезд ишида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Съезд қатнашчилари областдаги барча механизаторлар, сувчилар, пахтачилик бригадаларининг бошлиқлари ва қишлоқ меҳнаткашларига қарата мактуб қабул қилдилар.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Қувончли телеграммалар

БУХОРО ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ЮТУҒИ

КПСС XXII съезди ва партия Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Бухоро области чорвадорлари давлатга 762 минг дона қоракўл тери топшириб, йиллик планни ва мажбуриятни муваффақият билан бажардилар.

Навоий, Томди, Ромитан, Бухоро бошқармалари янада яхши кўрсаткичга эришдилар. «Коммунизм» Давлат наслчилик совхози ва «Томди» совхози олинган мажбуриятни анча ошириб бажарди.

М. БАҚОЕВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЖИЗЗАХЛИКЛАРНИНГ МЕҲНАТ ЗАФАРИ

Жиззах бошқармаси хўжаликлари далаларида бу йил ғалладан мисли кўрилмаган даражада мўл ҳосил етиштирилди. Ғаллакорлар ўрим-йиғимни шайланиб кутиб олиб, уни барвақт бошлаб юборган эдилар. Уюшқоқлик билан қилинаётган ижодий меҳнат ўз самараларини кўрсатди. Бошқарма хўжаликлари давлат омборларига 1 миллион 600 минг пуд дон тўкиб, йиллик планни муддатидан анча илгари ошириб бажардилар.

Х. ИСРОИЛОВ.
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Ўзбекистон ССР областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 3 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Мавсумда	Бир кунда
Қашқадарё	42,8	3,0
Сирдарё	40,2	3,5
Андижон	36,3	2,1
Фарғона	34,7	1,7
Сурхондарё	31,8	2,2
Бухоро	24,4	1,9
Тошкент	16,1	4,0
Самарқанд	11,0	1,4

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги кўчириш ва ишчиларни ташкилий қабул қилиш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Василий Яковлевич Емцовни дафн этиш бўйича А. С. Абдалин (раис), Ҳ. А. Асомов, А. М. Дадасянц, А. З. Завьялов, Х. Э. Эргашев, Е. Исмоилхўжаев, А. М. Қодиров ўртоқлардан иборат Ҳукумат комиссияси тузди.

В. Я. ЕМЦОВНИ ДАФН ЭТИШ КОМИССИЯСИДАН

Марҳум В. Я. Емцов жасади солинган тобут 4 июлда Пролетар кўчасидаги Темир йўлчилар маданият саройига қўйилади.

Марҳум билан эрталаб соат саккиздан ўн биргача видолашиш мумкин.

Марҳумнинг жасади соат 11 да олиб чиқилади.

Дафн маросими шаҳар қабристонида ўтказилади.

СОВЕТ-НОРВЕГИЯ ҲАМКОРЛИГИ УЧУН

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг 2 июлда Херойядаги химия комбинатида бўлганлиги тўғрисида бундан олдин хабар берилган эди. Шаҳар аҳолиси ва комбинат ишчилари Совет ҳукумати бошлиғини самимий кутиб олдилар.

Никита Сергеевич ишчилар олдига келади, улар билан кўришади, уларнинг қўлини қисиб, ишда ва ҳаётда муваффақият тилайди. Унинг суҳбатдошлари самимий миннатдорчилик сўзлари билан жавоб қайтарадилар ва ўз навбатларида Н. С. Хрушчевга чин қалбдан энг яхши тилакларини айтадилар. Совет ҳукуматининг бошлиғи ва унинг ҳамроҳлари комбинатнинг маъмурий биносига кирадилар. Норвегия бош министри Э. Герхардсен, министрлардан Х. Ланге, О. Гундерсен, К. Трасти, Л. Гранли улар билан бирга келишади. «Норшк гидро» концернининг бош директори Р. Эстбю ва директор Х. Клингенберг меҳмонларни кутиб оладилар.

Р. Эстбю Херойядаги комбинатнинг ишлаб чиқариш фаолияти ҳақида сўзлаб беради.

Никита Сергеевич бош директорнинг гапини эътибор билан тинглайди ва комбинатнинг фаолияти билан боғлиқ бир неча савол беради. Жумладан, аммиак сувидан ўғит сифатида фойдаланиш ҳақида гап бўлади. Н. С. Хрушчев аммиак сувидан кенг фойдаланиш имкониятлари ҳозир Совет Иттифоқида ўрганилаётганлигини таъкидлайди.

Цехларни кўздан кечириш бошланади. Совет ҳукуматининг бошлиғи ўтиб борган бутун комбинат территориясида тўпланиб турган ишчилар уни қизғин табриклайдилар. Пастроқ бўйли бир йигитча Никита Сергеевич олдига югуриб келади. У автограф сўрайди. Н. С. Хрушчев табассум билан ўзига узатилган қоғозга имзо чекиб беради. Автограф олишга муяссар бўлган Эрик Селмер бениҳоя хурсанд. Репортерлар йигитни дарҳол қуршаб олишади. У, яқиндагина мактабни битириб чиқиб, ҳозир комбинатда ёрдамчи ишчи бўлиб ишлаётганлигини айтади. Мен автографлар тўплашга жуда ишқибозман, дейди у. Менда анчагина автографлар бор. Лекин, шу қадар буюк давлатнинг ҳукумат бошлиғи оддий бир ишчига автограф беришга рози бўлади, деб ҳеч қачон умид қилолмаган эдим.

Комбинат билан танишиш давом этади. Н. С. Хрушчев корхона ишлаб чиқарадиган ўғитларнинг намуналарини қизиқиб кўздан кечиради. Никита Сергеевич пластмассадан ясалган идишлардаги ўғитлар ёнига келади. У, бизнинг мамлакатимиз шароитида ўғитларни корхонада эмас, балки ишлатиладиган жойнинг ўзида қоплаш мақсадга мувофиқроқ эканлигини таъкидлайди.

Н. С. Хрушчев цехлардан чиқиб келаётганида уни бу ерда тўпланиб турган ишчилар қизғин табриклайдилар. Уларнинг орасидан гоҳ бири, гоҳ иккинчиси югуриб чиқиб, Совет ҳукумати бошлиғининг қўлини қисади, унга самимий, яхши сўзлар айтади. Бунга муяссар бўлолмаганлари эса Н. С. Хрушчевни узоқдан табриклайди. Н. С. Хрушчев қўлини кўтариб, улар билан саломлашади ва бунга жавобан маъқуллаб айтилган хитоблар, қарсаклар эшитилади.

Комбинат кўздан кечирилиб бўлди. Н. С. Хрушчев ишчилар клуби жойлашган «Херойя уйи» томонга йўл олади. Бу ерда уни комбинат ишчилари ва хизматчиларининг вакиллари кутиб туришибди. Қизғин суҳбат бошланади. Никита Сергеевич касаба союз ташкилотларининг структураси билан, касаба союзлари ва маъмуриятнинг ўзаро муносабатлари билан қизиқади.

Комбинатдаги учрашувлар тамом бўлгандан сўнг «Норшк гидро» концернининг дирекцияси СССР Министрлар Советининг Раиси шарафига нонушта зиёфат берди.

Концернинг бош директори Р. Эстбю Н. С. Хрушчевга ва бошқа совет меҳмонларига табрик нутқи билан мурожаат қилади.

Н. С. Хрушчев жавоб нутқи сўзлади.

Н. С. Хрушчев ўз нутқида комбинат жуда яхши таассурот қолдирганлигини ва бу корхона унга ёқиб қолганлигини таъкидлади.

Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқида химия саноатининг ривожланиши ҳақида гапириб берди.

СССР Министрлар Совети Раиси бизнинг мамлакатимизда Совет ҳокимиятининг 47 йили мобайнида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 50 баравар кўпайганлигини таъкидлади.

Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқи билан Норвегия ўртасида ҳамкорликни кучайтириш ва кенгайтиришга тайёр эканлигини билдириб, бундай деди: Биз экономика, савдо-сотиқ соҳасида сизлар билан ҳамкорлик қилишга тайёрмиз. Бизнинг экономистларимиз ва сиздаги савдо саноат аҳли вакиллари иқтисодий соҳадаги ҳамкорликни яхшилаш учун нима қилишимиз мумкинлигини ўйлаб кўришлари керак.

Биз сизлар билан қўшнимиз, мамлакатларимиз ўртасида темир йўл ва денгиз орқали яхши транспорт алоқалари йўлга қўйилган, деб давом қилди Н. С. Хрушчев. Сизнинг мамлакатингизга қилган сафаримиздан сўнг, бош министр билан ва ҳукуматингизнинг бошқа аъзолари билан қилган фойдали суҳбатларимиздан сўнг иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш учун кўпроқ куч-ғайрат сарфлашимиз лозим, деб ўйлайман.

Н .С. Хрушчев ўз нутқининг охирида СССР билан Норвегия ўртасида дўстона муносабатларни ривожлантириш учун, иккала мамлакат халқларининг манфаатлари йўлидаги ҳамкорлик учун, уларнинг турмуш даражасини юксалтириш ва тинчликни таъминлаш учун қадаҳ кўтарди.

Зиёфат самимий дўстона вазиятда ўтди.

Машиналар поездга томон йўл олади. Никита Сергеевичнинг вагони олдида комбинат ишчилари ва хизматчилари тўпланган. Улар Н. С. Хрушчевни гулдурос қарсаклар билан табриклайдилар.

Ишчиларнинг вакили Андерс Херлофсен уларнинг номидан Н. С. Хрушчевга совғалар топширганида табрик хитоблари янги куч билан янграйди. Совет ҳукуматининг бошлиғи кўрсатилган илтифот ва айтилган яхши сўзлар учун ташаккур изҳор қилади, ўз номидан ҳамма ишчиларга катта раҳмат айтишни, уларга муваффақиятлар ва бахт-саодат тилашни сўрайди.

Биз А. Херлофсен олдига борамиз. У, Н. С. Хрушчевнинг илтимосини албатта бажараман, дейди. Ўтган йили мен «Норшк гидро» концерни ишчиларининг делегацияси билан бирга СССРга бориб келганман, деди Херлофсен, бу сафар менда энг яхши эсдаликлар қолдирди.

Поезд жўнаб кетади. Биз Никита Сергеевичга ва Совет меҳмонларга оқ йўл тилаб, қўлларини силкитиб самимий хайрлашиб қолган кишиларни вагон деразаларидан кўриб турдик.

Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари кечқурун Ослога қайтиб келишди.

Ўша куни кечқурун Норвегия бош министри Э. Герхардсен Осло чеккасидаги Бюгдей деган жойда Норвегия халқ музейининг қадимий биноларидан бирида Н. С. Хрушчев шарафига зиёфат берди.

Зиёфат эркин ва дўстона вазиятда ўтди.

Н. П. Хрушчева 2 июлда стортинг биносида парламентнинг аёл депутатлари билан учрашди, шунингдек Норвегия пойтахтининг баъзи музейлари билан танишди.

В. ХАТУНЦЕВ, Д. ЕРШОВ, М. КОСОВ, (ТАСС).

Оҳангарон шаҳрида Ўрта Осиёда биринчи уй жиҳозлари заводи қурилмоқда. Қурувчилар корхонанинг биринчи навбатини шу йилнинг охирида фойдаланишга топшириш мажбуриятини олиб ишлашмоқда. Суратда завод қурилишида ишлаётган илғор арматурачилар Мария Павленко ва Борис Дудко ўртоқларни кўриб турибсиз.

В. Сваричевский фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЗАРУР ҚЎЛЛАНМА

(ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ)

Пахта саноати ўз маҳсулотининг кўлами бўйича республикада энг йирик саноат тармоғидан бири бўлиб, халқ хўжалигида унинг аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Айниқса кейинги ўн йил ичида пахта саноати техника тараққиёти жиҳатидан ҳозирги замон индустриясига айланди.

Ҳозир Ўзбекистондаги пахта тайёрлаш пунктларининг ҳаммаси электрлаштирилган ва механизациялаштирилган, 280 пунктда эса катта қуритиш-тозалаш цехлари қурилганки, уларни ҳозирги замон саноат корхоналари билан тенглаштириш мумкин.

Пахта заводлари, тайёрлаш пунктлари ва қуритиш-тозалаш цехларида бир неча минг инженер-техник, товаршунос, лаборант ва бошқа ходимлар ишламоқда.

Ҳозир оддий пахта қабул қилувчи ҳам ўз ихтиёридаги механизмлардан фойдаланиши учун, ҳеч бўлмаганда, элементар техникавий билимга эга бўлиши керак. Буларнинг ҳаммаси пахтани қабул қилишдан то тайёр маҳсулот қилиб чиқаришгача бўлган барча иш жараёнларига ва буларни ижро этувчи хилма-хил механизм ва машиналарга оид адабиётга катта эҳтиёж туғдирмоқда.

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти доцент Ғаффор Жабборов ва Шокиржон Қодиров ўртоқларнинг «Пахтани дастлабки ишлаш қисқача справочниги» китобини нашр этиб, жуда яхши иш қилди. Справочник, асосан, пахта тайёрлаш пунктларининг ходимлари ва пахта заводларининг инженер-техникларига мўлжалланган. Шунингдек, қўлланма мазкур ихтисос бўйича таълим олаётган олий ўқув юрти ва техникум студентлари учун ҳам фойдали ўқув қуролидир. Китобнинг ҳажми кичик бўлишига қарамасдан, авторлар пахта ва толанинг сифат кўрсаткичларини ва уларни аниқлаш учун қўлланиладиган приборларни конкрет мисолларда мукаммал ёритганлар. Шунингдек, чигитли пахта, тола, чигит, линт ва толали чиқиндиларнинг ГОСТлари ихчам, лекин ёрқин таърифлаб этилган.

Шуниси қимматлики, ўқувчи бу китобдан пахта тайёрлаш пунктлари ва заводларида бажариладиган барча иш жараёнлари — пахтани қабул қилиш, қуритиш, дастлабки тозалаш, сақлаш, жинлаш, линтерлаш, пресслаш ва бошқа иш жараёнлари, технология ускуналарининг иши ва техникавий характеристикаси тўғрисидаги деярли барча саволларга жавоб топа олади.

Пахтани машинада териш айниқса кейинги йилларда кенг миқёсда қўлланилаётганини ҳисобга олиб ва бу иш яқин келажакда пахта ҳосилини йиғишда асосий ўрин олишини кўзда тутиб авторлар қуритиш-тозалаш цехларининг ишига, уларда ўрнатилган машиналарнинг тузилишини ёритишга алоҳида эътибор берганлар.

Лекин китоб айрим камчиликлардан холи эмас. Аввало шуни айтиш керакки, пахта толасининг сифатини кўтаришда катта роль ўйнайдиган ОВП маркали тозалаш машинасининг таърифи ҳам, расми ёки чизмаси китобда берилмаган. Машинада тобора кўп пахта терилаётган ҳозирги пайтда тола тозалагични пахта саноатида ишлатишга эҳтиёж ортиб боради. Шунинг учун ОВП ва бошқа варнали тола тозалаш машиналарининг таърифи, иш принципи ва тасвирини албатта бериш керак эди.

Биз юқорида пахта заводларигина эмас, балки ҳамма тайёрлаш пунктларининг электрлаштирилганини айтган эдик. Демак, справочникда электротехника асосларидан ва электротехника ускуналари тўғрисида қисқача маълумот берилса, пункт ва завод ходимларига керакли ёрдам кўрсатилган бўлар эди.

Китобнинг ҳажми кичик бўлгани боисидан бўлса керак, пахта саноатида қўлланиладиган бир қанча муҳим машиналарга китобда ўрин берилмаган. Китобда анча босма хатолари ҳам учрайди.

Юқорида кўрсатилган камчиликларга қарамасдан, справочник зарур ва фойдали қўлланмадир.

Н. НИШОНОВ,
инженер.

ЎРТА ОСИЁНИНГ ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАРИДА

ДУШАНБА, (ТАСС мухбири). Ёғочсозлик комбинатида махсус ёғоч деталларни ишлаб беришга мосланган янги ярим автоматик линия ишга туширилди. Бу ярим автомат линия 60 минг квадрат метр дераза ва эшик деталларини тайёрлаб бера олади. Шу ишлар билан машғул бўлган ишчиларнинг меҳнат унуми икки ярим баравар ортди.

Янги техника жорий қилинганлиги туфайли комбинат дурадгорлик буюмларини ишлаб чиқариш ҳажмини тўхтовсиз кенгайтиришга муваффақ бўлди. Бу йил Тожикистон, Ўзбекистон, Туркманистон ва Қирғизистоннинг янги қурилишларига комбинат 200 минг квадрат метр мана шундай буюмлар тайёрлаб беради.

Ҳозир комбинатда яна учта цех—дераза ва эшик блоклари ҳамда ремонт-механика цехлари қурила бошлади. Етти йиллик охиригача корхонанинг қуввати 2,5 баравар ошади.

ИККИ ОЙЛИК ТОПШИРИҚ БИР ОЙДА

Самарқанд тамаки фабрикаси коллективи ой сайин янги-янги ютуқларга эришмоқда. Бу азамат коллектив 5 ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини 120,8 процент адо этиб, меҳнат унумдорлигини 11 процент оширган эди. Шу билан бирга маҳсулот таннархи 65 минг сўмга арзонлашган эди. Улар бу ғалабани июнь ойида янада юқори кўрсаткич билан мустаҳкамладилар.

Июнь ойининг 25 куни ичида ойлик топшириқ 200 процент адо этилди. Бу — қарийб бир ойда икки ойлик план бажарилди деган сўз. Яна шуниси қувонарлики, фабрикада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати ҳам анча юқори бўлмоқда. Ҳали йил бошидан бери фабрика адресига маҳсулот сифатига эътироз билдирадиган бирорта ҳам хат келгани йўқ.

Корхонада 4 та коммунистик меҳнат бригадаси бўлиб, бу бригадаларнинг аъзолари ўз баракали меҳнатлари билан кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозониб келишмоқда. Айниқса, М. Иброҳимов бошлиқ бригада аъзолари бутун корхона коллективига намуна кўрсатиб ишлашмоқда. Ҳозир улар янги тамаки ҳосилини қабул қилишга тайёргарликни кучайтириб юборишди.

И. АБДУРАҲМОНОВ.

БАЙРОҚЛАР ҲИЛПИРАЙДИ

1. УЛКАН ЎЗГАРИШЛАР

Избоскан бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз Андижон областидаги коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган тўққиз колхознинг биридир.

Бу колхозда қандай ўзгаришлар рўй беряпти, деган савол туғилиши мумкин. Колхоз қишлоғидаги жуда катта ўзгаришлар тўғрисида шу кичик репортажда батафсил ҳикоя қилиш қийин. Мазкур хўжалик етти йилликнинг дастлабки йилигача қолоқ колхозлардан бири ҳисобланарди.

Бундан 5 йил муқаддам колхоз раислигига коммунист Шарофиддин Сайфиддиновни сайлашди. Ўшандан бошлаб колхозда ўзгаришлар рўй бера бошлади. Бу ўзгаришлар биринчи қарашда унча сезиларли бўлмаса-да, колхозчилар янги раисга ишонишарди. Унинг ҳар бир сўзи колхозчилар қалбига тез етиб борар, сўзи билан иши эса бир-биридан ажралмасди.

Шарофиддин Сайфиддинов колхозга катта тажриба билан келди. Улуғ Ватан урушидан сўнг Фарғона Давлат педагогика институтини тамомлаб, мактаб директори бўлиб ишлади, совхоз бўлимига бошчилик қилди, МТС, колхозда бажонидил тер тўкди.

Қолоқ хўжаликни илғорлар даражасига кўтариш учун янги раисга ҳам, партия ташкилотининг янги сайланган секретарига ҳам, бутун колхозчилар активига ҳам жуда кўп куч сарф қилишга тўғри келди. Даставвал, ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига кадрлар — мутахассислар юборилди, колхознинг молиявий аҳволи мустаҳкамланди. Далачилик бригадаларига механизаторлар бошлиқ этиб тайинланди. Тўғри, ўша йиллари механизаторлар етишмасди. Колхозда механизаторлар тайёрлаш курси очилди.

Орадан 5 йил ўтди. Шу давр ичида бу қолоқ хўжалик дадил қадамлар билан олға силжиди. Ўтган йили колхоз даромади 2 миллион сўмдан ҳам ошди. Луғумбек қишлоғининг қиёфаси ҳам тамомила ўзгарди. Пастқамгина пахса уйлар ўрнида янги типдаги уй-жойлар қад кўтарди, 100 ўринли болалар боғчаси, 400 болага мўлжалланган саккиз йиллик мактаб, ошхона, туғруқхона, аптека, ҳаммом, сартарошхона, рентген кабинети ва бошқалар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ҳозир 14 та медицина ходими колхозчиларга хизмат кўрсатмоқда, иккита мактабда 80 ўқитувчи меҳнаткашларнинг фарзандларига таълим бермоқда.

Колхозчилар комплекс механизацияни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиб, химия мўъжизаларидан дуруст фойдаланиб, йил сайин пахтадан мўл-кўл ҳосил етиштирмоқдалар. Масалан, ўтган йили 1575 гектар майдоннинг ҳар бир гектаридан 32 центнер пахта йиғиштириб олинди. Кўпгина колхозчиларнинг йиллик даромади 2,3 минг сўмга етди.

Колхозчилар ўз бахтларини ўз қўллари билан яратмоқдалар, колхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳаларида улкан муваффақиятларга эришмоқдалар.

2. БИР КИШИ ҲАММА УЧУН, ҲАММА БИР КИШИ УЧУН

Колхоз аъзолари апрель ойида чигит экишга киришдилар. Об-ҳавонинг ноқулай келишига қарамасдан, экиш қисқа муддатда юқори агротехника қоидалари асосида ўтказилди. Социалистик мусобақа дастлабки кунлардаёқ ўз самараларини кўрсата бошлади. Ғўзани яганалаш ўз вақтида ўтказилиб, культивация қилиш бошлаб юборилди. Биринчи озиқлантириш барвақт тамомланди. Ҳар бир гектарга 300 килограммдан селитра, 200 килограммдан фосфор солинди. Кузда ерларни шудгорлаш олдидан гектарига 400 килограммдан фосфор солинган эди. Буларнинг ҳаммаси ғўзанинг тез ривожланишига имконият бермоқда. Барча майдонлардаги ғўзаларнинг ёппасига гулга кирганлиги буни кўрсатиб турибди.

Колхоз эришаётган муваффақиятларнинг сири нимада? Бу саволга колхоз партия ташкилотининг секретари Ҳамиджон Турғунов бундай деб жавоб беради:

— Ҳамма гап омма орасида олиб борилаётган ташкилий ва сиёсий ишларнинг нечоғли йўлга қўйилишида, колхозчиларни моддий ва маънавий томондан рағбатлантириб туришда!

Партия ташкилоти ҳисобида 118 коммунист бор. Улардан 108 киши бевосита колхоз ишлаб чиқаришида қатнашади. Партия ташкилоти коммунистик меҳнат зарбдорлари мусобақасига ҳам бошчилик қилмоқда. 16 далачилик бригадасининг ҳаммаси, икки ферма, қурилиш бригадаси ва механика устахонасидаги 1190 киши ана шу фахрли ном учун курашмоқда. Бу, қишлоқ аҳолисининг онгли равишда ана шу мусобақага қўшилганлигини кўрсатиб турибди.

Ҳамма бригада ва участкаларда коммунистик меҳнат зарбдорларининг бригада советлари ташкил қилинган бўлиб, уларга бригада бошлиқлари раҳбарлик қилади. Коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашга хоҳиш билдирувчи ҳар бир колхозчи коммунистчасига ишлаш, яшаш, ўз малакасини такомиллаштириш, ўқиш юзасидан тантанали равишда мажбурият қабул қилади.

Коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли номни бригада ёки колхоз Совети беради. Унинг қарорини колхоз правлениеси ва партия ташкилоти тасдиқлайди.

Шундай қилиб, ҳар бир колхозчининг коллектив олдидаги, коллективнинг эса ҳар бир колхозчи олдидаги масъулияти ошади. Бунда «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган принцип тантана қилади.

12-бригада аъзоларидан бири ишга чиқмай қолди. Шу муносабат билан Советнинг шошилинч равишда мажлиси чақирилди. Ундан «Нега ишга чиқмадингиз?» деб сўраганларида, ҳалиги колхозчи ноқулай аҳволда қолди, совет аъзоларидан кечирим сўради ва иккинчи марта бундай аҳволнинг такрорланмаслигига ваъда берди. Ўшандан буён бригадада сабабсиз прогул йўқ.

Бу ерда ҳар бир бригада ва ҳар бир колхозчининг ҳосил тақдири учун масъулияти беҳиҳоя оширилган. Ҳар бир колхозчи пландан ташқари етиштирилган ҳосил учун олиниши лозим бўлган қўшимча ҳақ миқдорини билиб боради. Масалан, 12-бригадада ҳосилдорлик 5 процент оширилганда ҳар бир колхозчининг ўртача иш ҳақи қарийб 10 процент ошди.

Бригадаларда хўжалик ҳисобининг ҳамда меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив усулларининг жорий қилиниши колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишда муҳим восита ҳисобланмоқда.

3. ДАЛА ШИЙПОНЛАРИДА

Колхоз партия ташкилоти ҳар бир кишининг маънавий эҳтиёжларини қондириш учун ҳам жиддий эътибор бермоқда. Бу ишга кўргазмали агитациянинг ҳамма воситалари оммавий-сиёсий ишларнинг турли методлари бўйсундирилган.

Ҳар бир дала шийпони кўнгилдагидек қилиб безатилган. Уларда социалистик мусобақа шартларини акс эттирувчи доскалар бор. Бу доскаларда фақат бригада ёки колхознинг кўрсаткичлари ёзилибгина қолмай, ишлаб чиқариш бошқармаси, область ҳамда республика мажбуриятлари ҳам баён қилинган.

Кундалик иш алоҳида табелларда ҳисобга олиб борилади. Ана шу ишнинг миқдори ва сифатига қараб ҳақ тўланади. Бундан ташқари ойлик маош ҳисобидан аванс пуллари бериб борилади. Ўтган йили ҳар бир колхозчининг кунлик ўртача иш ҳақи 3 сўм 85 тийин бўлди.

Колхозда дала шийпони устида ҳилпираб турган байроқ коммунистик меҳнат символи сифатида кўзга ташланади. Агар бирорта бригадада бракка йўл қўйилган бўлса, байроқ пастга туширилади. Бундай қилиниши ҳар бир меҳнаткашни ўз бригадасининг шарафи учун кураш руҳида, ижтимоий меҳнатга виждонан муносабатда бўлиш руҳида тарбиялайди.

Колхоз далалари бўйлаб борар экансиз, 16 та бригададаги дала шийпонларининг ҳаммасида мудом ҳилпираб турган қизил байроқларни кўриб қувонасиз. Бу, колхозчиларнинг коммунистчасига яшаб меҳнат қилаётганликларини билдирувчи белгидир.

Биз колхоз раиси ўртоқ Сайфиддинов билан суҳбатлашиб ўтирибмиз. У ҳамиша хушчақчақ бўлса-да, ташвишланаётгандай кўринарди.

— Яна кўпроқ иш қилсак дейман, ҳали камчиликларимиз кўп, —дейди у, — мўл ҳосил етиштириб давлатга сотсак, катта даромад оламиз. Унинг эвазига янги уй-жойлар, йўллар, клублар, чорвачилик бинолари қурамиз, водопровод ўтказамиз...

У бир пас жим қолди-да, мулойимгина кулиб, қўшиб қўйди:

— Духовой оркестр сотиб оламиз, стадион қурамиз, волейбол ва баскетбол мусобақалари ўтказамиз. Барибир, булар ҳам оз. Бора-бора смена билан ишлашга кўчамиз, дам олиш кунларини ташкил этамиз, ишлаб чиқаришдаги барча процессларни тўла механизациялаштирамиз.

Сўнгра у алланималар ҳақида бир лаҳза ўйлаб қолади-да, яна бундай дейди:

— Албатта, буларнинг ҳаммасини бир йўла ҳал қилиб бўлмайди. Лекин юрак тинчимаяпти, кўпроқ ишлаб, ижод қилгинг келади, киши! Бизнинг қарияларимиз — оқсоқолларимиз ҳам коммунизмда яшасин деймиз!

Ҳа, мақсадимиз худди шундай!

Н. УВАРОВ,
Избоскан ишлаб чиқариш бошқармасидаги Луғумбек қишлоғи.

КООПЕРАТОРЛАР БАЙРАМИ

(4 ИЮЛЬ—ХАЛҚАРО КООПЕРАЦИЯ КУНИ)

Бугун бутун дунё кооператорлари Халқаро кооперация кунининг 42 йиллигини нишонламоқдалар. Совет матлуботчилари бу тарихий санани партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети пленумлари қарорларини амалга оширишда катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда кутиб олмоқдалар.

Совет Иттифоқининг матлубот кооперацияси жуда катта оммавий, ижтимоий-хўжалик ташкилот бўлиб, ўз сафида 48 миллиондан ортиқ пайчиларни бирлаштирган. У кўп тармоқли хўжалик ишларини амалга оширмоқда.

Совет кооператорлари ижтимоий-сиёсий тузуми турлича бўлган мамлакат кооператив ташкилотлари билан ҳамкорликни ривожлантираётирлар. Улар турли мамлакат кооператорларини дўстона ҳамкорликда ишлашга чорламоқдалар. Зотан тинчлик ва социализм манфаатлари шуни тақозо этади. Ўртоқ Н. С. Хрущев яқинда Данияда сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, савдо ва иқтисодий ҳамкорлик иқтисодий ва социал прогрессни тезлаштирувчи қудратли восита, жаҳон халқларининг бир-бирларини тушунишларининг ҳамда тинчликни мустаҳкамлашнинг энг яхши қуролидир. Шунинг учун ҳам биз ҳамиша савдо ва иқтисодий алоқаларни ривожлантириш учун курашамиз.

Ҳозир Центросоюз жаҳондаги 80 дан ортиқ мамлакат кооператорлари билан алоқа олиб бормоқда. Центросоюзнинг ташқи савдо обороти йил сайин кўпаймоқда. Масалан, 1962 йилда савдо обороти 1957 йилдагига нисбатан 4,3 марта ўсди. Польша, Венгрия, ГДР, Болгария, Чехословакия, Австрия, Германия Федератив Республикаси ва Япония кооператив ташкилотлари билан товар айирбошлаш анча кўпайди.

Кооператорларимизнинг социалистик лагерь мамлакатлари кооператорлари билан дўстона ҳамкорлиги айниқса кенг қулоч ёйди. Улар яхши тажрибаларини ўзаро ўртоқлашмоқдалар, янги савдо формаларини ўзаро қўлланмоқдалар, савдо маданияти ва техникасини биргаликда яхшиламоқдалар. Социалистик ҳамкорлик асосида иқтисодий жиҳатдан қолоқ бўлган мамлакат кооператорларига ёрдам кўрсатилмоқда.

Ўзаро делегациялар алмашиш кейинги пайтларда яхши одатга айланиб қолди. Сўнгги йилларда Совет Иттифоқига 50 дан ортиқ мамлакат кооператив ташкилотларининг делегациялари келиб кетдилар. Шу жумладан, Ўзбекистонга кўпгина мамлакатларнинг кооператорлари келиб кетдилар.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакат кооператив ташкилотлари Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатлари кооператорларига ёрдам кўрсатиш юзасидан катта ишларни олиб бормоқдалар. Улар мустақилликка эришган ёш давлатларга кооператор кадрлар тайёрлашда ҳам кўмаклашмоқдалар. Сўнгги йилларда Совет Иттифоқидаги кооператив-ўқув муассасаларида Гана, Сомали, Танганьика, Занжибар, Нигерия, Иордания, Индонезия, Кениянинг кўплаб ёшлари таълим олдилар. Худди шунингдек, Ўзбекистонда, Чехословакия ва Польшада Осиё, Африка ва Латин Америкаси кооператорлари учун семинарлар ўтказилди.

Бизнинг кооператорлар Халқаро кооператив уюшмада ҳам, миллий кооператив ташкилотлар билан бўлган ўз алоқаларида ҳам интернационал ҳамкорликни ривожлантиришга интилмоқдалар. Уюшманинг XX конгрессига совет вакиллари халқаро кооператив савдосини ривожлантириш юзасидан муҳим таклифлар киритдилар. Улар кооператив ташкилотларининг капиталистик монополияларга қарши курашини қўллаб-қувватлаётирлар. Вакилларимиз халқаро уюшма органларига монополистик бирлашишга қарши кураш ҳақида ўз таклифларини киритишди. Центросоюз вакиллари уюшманинг тинчлик, тўла ва узил-кесил қуролсизланиш ҳақидаги резолюцияларининг ташаббускорлари бўлдилар.

Бироқ, ҳали бутун жаҳон кооператорлари ягона ташкилотга тўла бирлашган эмаслар. Польша, Венгрия, ГДР ва бошқа социалистик мамлакат кооператив ташкилотлари бир неча марта ариза берган бўлсаларда ҳанузгача халқаро кооператив уюшмага аъзо қилиб олинган эмас. Бу мамлакатлар халқаро ташкилотдан ўзларининг муносиб ўринларини олишлари керак. Центросоюз ва бошқа социалистик мамлакат кооператив ташкилотлари вакиллари уюшмадаги айрим арбобларнинг ажратувчилик сиёсатини қоралаб, ана шундай демоқдалар.

Ўзбекистон матлубот кооперацияси ходимлари ҳам Халқаро кооперация кунининг 42 йиллигини ютуқлар билан кутиб олмоқдалар. Қишлоқ меҳнаткашларига савдо хизмати анча яхшиланди. Хўжалик-молия фаолиятида катта силжишларга эришилди. Ярим йиллик чакана товар оборот плани ошириб бажарилди. Ярим йилликда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан «Ўзбекбирлашув» системаси бўйича товар обороти қарийб 13 процент кўпайди. Андижон, Хоразм ва Бухоро области кооператорлари айниқса самарали ишлаётирлар. Шу йилнинг биринчи квартали якунлари бўйича ўтказилган социалистик мусобақада Андижон ва Хоразм область матлубот союзи кўчма Қизил байроқ ҳамда пул мукофоти олишга сазовор бўлди.

Маълумки, аҳолининг маданий молларга бўлган эҳтиёжи кун сайин ўсиб бормоқда. Етти йилликнинг беш йили мобайнида республикамиз пахтакорлари, чорвадорлари, қишлоқ интеллигенцияси 3067 енгил автомашина, ярим миллиондан ортиқ телевизор ва радиоприёмник, қарийб 233 минг мотоцикл ва велосипед, 393 минг тикув машинаси, 46 минг холодильник, 58 миллион сўмлик мебель ва бошқа рўзғор-буюмлари харид қилдилар.

Шу нарсани алоҳида қувонч билан таъкидлаш керакки, қишлоқ аҳолиси ҳаётига китоблар сув ва ҳаводай сингиб кетди. Фақат 1963 йилда қишлоқ аҳолиси 5 миллион 100 минг сўмлик адабиётлар сотиб олдилар. Китоб сотиш бўйича 1964 йил ярим йиллик плани ҳам бажарилди.

Қишлоқларда умумий овқатланиш корхоналари ҳам кенг қулоч ёйди. Ҳозир 4,5 мингдан ортиқ ошхона, ресторан, кафе, чойхона қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатмоқда.

Республика кооператорлари қоракўл тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Тухум тайёрлаш плани ҳам тугалланай деб қолди. Эртаги сабзавот тайёрлаш ва жўнатиш плани ҳам ортиғи билан бажарилди. Москва, Ленинград ва бошқа саноат шаҳар меҳнаткашлари учун 12 минг тоннадан кўпроқ эртаги сабзавот юборилди.

Шунингдек, савдо шохобчалари, умумий овқатланиш, тайёрлов пунктларининг моддий-техника базаси ҳам мустаҳкамланмоқда. Шу йилнинг ўтган беш ойи ичида қишлоқларда 100 га яқин янги объектлар, жумладан, 82 магазин, 3 та новвойхона ва бошқа турли маданий-маиший хизмат корхоналари қурилиб ишга туширилди.

Савдо маданияти — харидорларга хизмат кўрсатиш савияси юксалмоқда. Қишлоқларда савдонинг прогрессив формаларидан кенг фойдаланилмоқда. Ҳозир турли товарлар билан савдо қилувчи 540 магазин ихтисослаштирилган. 500 га яқин магазин эса ўз-ўзига хизмат қилишга кўчирилган. 505 магазинда эса буюмлар очиқ қўйиб сотилмоқда. 600 дан ортиқ магазинлар кредитга буюм бермоқда.

Шундай қилиб тарихан қисқа давр ичида Ўзбекистон матлубот кооперацияси жуда катта оммавий ташкилотга айланди. Ҳозир унинг сафида 1,5 миллион пайчилар бор. Кооператорлар ишини бошқаришда, уларнинг фаолиятини контроль қилишда контроль ревизия ҳамда вакил группалари аъзолари бўлган 100 мингдан ортиқ пайчилар қатнашмоқдалар. 177 клуб ва қизил бурчак, 60 кутубхона, Тошкент область Хумсон қишлоғидаги дам олиш уйи, 10 пионер лагери, 6 та болалар боғчаси ва яслиси пайчилар ихтиёрига бериб қўйилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII Пленуми ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессияси республика матлубот кооперацияси олдига жуда катта вазифаларни қўйди. Республиканинг 70 минг кишилик матлуботчилари бу вазифаларни бажариш учун барча резервлардан кенг фойдаланадилар. Улар Ўзбекистон ССР ва республика Компартияси 40 йиллиги юбилейи шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб, катта туйғига муносиб тўёна тайёрлайдилар.

Ғ. ЮСУПОВ,
«Ўзбекбирлашув» правлениеси раисининг ўринбосари.

Мангулик

МИРТЕМИР.

Эгил, бир нафас эгил, менинг оппоқ бошим, ҳей!
Пирпираб турганидай қутлуғ ва ял-ял ялов,
Бунда ёнар бир олов, мангу-мангулик олов![1],
Сукут сақла бир нафас, кўзда милт-милт ёшим, ҳей!
Бу чўнг обида таги — номи ўчмаслар жойи,
Бунда мангулик ухлар қалби оташ қурбонлар;
Ленинчи инқилобга булар бари фидойи,
Эрк ва бахтга жонларин аямаган инсонлар, —
Таъзимкор ўт танишу нотаниш юртдошим, ҳей!

«САМАРҚАНД САДОЛАРИ» ТУРКУМИДАН

□ □

Ухлашар, ором олар — оромга ҳақлари бор —
Мангулик қучоғида,
Мангуликнинг ўзидай мангу ёнар шуъладор
Самарқанднинг боғида, —
Эслаб ўт кимёгар, тўқувчим, наққошим, ҳей!
Булар кўзида оташ у кун сўнмиш бизни деб,
Кўкракларида синмиш золим замон сунгуси;
Булар кетмиш бизни деб, сиздай ўғил қизни деб,
Эгилгин ўғлим, қизим, севгим, ёстиқдошим, ҳей!

Ерлар, кўклар, фалаклар бош эгсалар арзийди,
Булутларни қоқ ёрган ҳаттоки чақинлар ҳам,
Ерқин, соз келажаклар бош эгсалар арзийди,
Юз гирдоб қудрати ҳам, минг дарё, оқинлар ҳам...
Эгил, бир нафас эгил — эгилмаган бошим, ҳей!
Буларнинг хотираси замондай ёруғ, янги,
Замондай салобатли замондай мангу тургай,
Булар азмидан кўкка-кўйлдик-ку, узанги,
Абадулабад ёнгай, зулматни қувгай, сургай...
Шу оловдай ёна ол, ёрти аср ёшим, ҳей!

* * *

Эгилиб ўт ҳамиша азиз ватандошим, ҳей!

[1] Инқилоб қурбонлари монументи пинжида мангу олов ёниб турганини кўрганда ёзганим.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг пленуми

2 июлда Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг пленуми бўлиб ўтди. Ғ. Жаҳонгиров бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан пленум қатнашчилари С. Муҳамедовни Союз правлениесининг ташкилотчи секретари қилиб сайладилар.

Пленум «Ўзбекистон маданияти» газетасининг редактори Л. Қаюмов билан қорақалпоқ ёзувчиси А. Тожимуротовни Ёзувчилар союзи правлениесининг составига киритди.

Пленум Ўзбекистон ёзувчилар союзининг янги — Гулистон бўлимини тасдиқлади. Унинг составида Мирзачўлга ҳужум бораётган жойда яшовчи ва ишловчи адабиёт арбобларидан саккиз киши бор. Султон Акбарий жамоатчилик асосларида ишлайдиган янги бўлим бюросининг секретари қилиб тасдиқланди. (ЎзТАГ).

Янги китоблар

Ўзбекистон ССР бадиий адабиёт нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди:

НОДИМ НАМАНГОНИЙ. Танланган шеърлар. Нашрга тайёрловчилар: А. Турсунов, А. Холибеков. 88-бет, тиражи 15.000, баҳоси 18 тийин.

Мирмуҳсин. **ЧИНИҚИШ.** Роман. Биринчи китоб. 164 бет, тиражи 15.000, баҳоси 28 тийин.

Одил Ёқубов. **БИР ФЕЛЬЕТОН ҚИССАСИ.** Повесть. 188 бет, тиражи 15.000, баҳоси 25 тийин.

Анри Аллег. **ҚИЙНОҚ ВА СУРОҚ.** И. Шамшаров ва А. Уразаев таржимаси. 92 бет, тиражи 30.000, баҳоси 12 тийин.

Санжар Тилла. **ПОПЛИК ОТАХОНИМИЗ.** Очерк. 36 бет, тиражи 15.000, баҳоси 4 тийин.

Вячеслав Костиря. **ШАГИ ВЕСНЫ.** Шеърлар. 240 бет, тиражи 5000, баҳоси 58 тийин.

4 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
№ 154 (12.808).

ТАДБИРКОР ДЕҲҚОН

РЕПОРТАЖ

ТОНГ ЁРИШЯПТИ. Сокинлик. Азим тайкаллар, уфқ билан туташган яшил квадратлар мавжланади. Ариқларда лиммо-лим оқаётган сув панжасимон эгатларга тарлиб, бўрсилдоқ тупроққа сингади.

Колхоз аҳли ҳам субҳидамда тонг билан бирга уйғонди. Жисмида куч-ғайрат тугён урган йигитлар машиналар ўриндиғига ўтиргач моторлар гуриллади. Чеҳрасида табассум чечак отган қизлар чанглатгич, пуркагич аппаратларни ишга солди, бегона ўтга қарши ўт очди. Ҳадемай қиз-йигитлар репродуктордан янграётган шўх ялпага жўр бўлди.

— Турғунбой чавандоз деганимиз шу киши, — деди ҳамроҳим колхоз партия комитетининг секретари Маҳкам ака Усмонов кўзларини ғўзага тикиб машинани моҳирлик билан бошқариб келаётган йигитни кўрсатиб, сўнг «Шунқорлар шунқори» деб қўшиб қўйди.

«Ленинград»ликлар унинг номини фахр билан тилга олишини яхши биламан. Лекин партком секретари уни «шунқорлар шунқори» деб атаганига ҳайрон бўлдим. Ахир хўжаликда бутун умрини механизацияга бахш этган шинавандалар кўпку! Эркин Қиличев, Цой Гим Чер, Василий Курилковлар ҳам кунни тунга улаб пахтазорда жавлон ураётган гвардиячилар-ку?

Гап бундай: етти-саккиз йил муқаддам правленеда пахтани машинада теришга кўчиш масаласи муҳокама қилинди. Шунда айримлар гоҳ уни, гоҳ буни баҳона қилиб, «ишчи кучи етарли, ҳосил машинада терилса колхозчиларга қаердан иш топиб берамиз» деб важ-карсон кўрсатишди. Шу куни кетмонни культиваторга, этакни бункерга алмаштириш хоҳишини билдирган ёлғиз Турғунбой бўлди. Мард йигит машина рулига тутинганда айрим оғзига кучи етмаган кишилар «отилмаган сопқон ҳам бошни ёриб, ҳам кўзни чиқармаса майли-я» деб ҳам кўрди. Турғунбой иккиланмади, мустаҳкам ирода, ишонч билан келажакка умид боғлади. Пахтачиликда машина даври бошланганига қаттиқ ишонди.

Турғунбой бошлаган ташаббус кенг қулоч ёйиб хўжаликда механизаторларнинг янги отряди камол топди. Механизация пахтачиликда етакчи кучга айланди. Колхоз қисқа вақтда юқори ҳосилли, экономикаси мустаҳкам хўжаликлар сафидан жой олди. Турғунбойни «шунқорлар шунқори» деб аталишининг боиси шунда эди.

— БУ ЙИЛ 80 процент майдондаги ҳосилни «зангори кема»ларда теришга қарор қилдик, — дейди Маҳкам ака машинани бошқараётган йигитга қараб. Мажбуриятни ўринлайдиган азаматлар шулар.

Турғунбой билан узоқ суҳбатлаша олмадик. У билан кечқурун учрашишга ваъдалашиб, бошқа бригадага ўтиб кетдик. Қош қорайгунча Қурбонбек Ўразов, Кан Пётр, Югай Алексей бошлиқ бригадаларнинг пахтазорларини айландик. Ана ғўза-ю, мана ғўза! Ҳар тупи гулдастага ўхшайди.

Қош қорайди. Салқин дала шийпони колхозчилар билан гавжум. Ёш-ялангларр телевизор ёнида. Колхозга келаётганимда бошқарма партия комитетининг секретари С. М. Тоиров «ленинград»ликлар меҳнат қилишни ҳам, ҳордиқ чиқаришни ҳам яхши биладилар, деган эди. Тўғри экан.

Фурсатдан фойдаланиб Турғунбой билан суҳбатлашдик.

— ҲОСИЛ ВА МАШИНА бир-бири билан эгачи-сингил. — деди у салмоқдор оҳангда. — ҳосил мўл бўлса машина яхши ишлайди, машина унумли ишласа пахта нобуд бўлмайди. Ҳозир ҳовучлаб манглай тери тўккан деҳқон кузда баракали хирмон кўтаради.

Эл-юрт олдида берган ваъдасига вафо қиламан деган механизатор йил бошида ўз олдига қўйган мақсадини амалга ошириш учун тиниб-тинчимаслиги керак. Масалан, мен бу йил тюпкочи звенога бошлиқман. 47,5 гектар еримиз бор. Гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтарамиз. Ўзингиз ўйлаб кўринг: беш киши машинасиз шунча юкни кўтара оладими? Йўқ, албатта! Шу сабабли ишнинг оғирини машина гарданига ортдик. Теримда машинадан самарали фойдаланган деҳқоннинг иши беш, у ҳосилни совуқ тушгунча саранжом-саришталаб олади, тинчийди. Бунинг ҳам шарти бор: гектарлар тўла, карта йирик, кафтдек текис бўлиши керак. Бизда айнан шундай.

Ғўзани машина теримига мослаб ўстирайлик, деган гапларни кўп эшитяпмиз. Диққатга сазовор маслаҳат. Буни содда қилиб айтсак қуйидагича: ғўзанинг бўйи 95-100 сантиметрдан ошмасин, ҳар тупида 14-16 ҳосил шохи, камида 25-26 кўсак бўлсин, ҳосилнинг 50-55 проценти биринчи ярусда, 30-35 проценти иккинчи ярусда, қолган қисми учинчи ярусда етиштирилсин, ғўза барги энг яхши агротехника муддатида, яъни бир ҳафта ичида тўктирилсин, ялпи кўсакларнинг 60-65 проценти очилгач, машина терими бошлансин!

Яна бир масала бор: бегона ўт ва ҳашарот ғўзанинг душмани бўлгани каби, машинага ҳам ёвдир. Шу сабабли машина теримига ажратилган карталарда бир туп ҳам бегона ўт бўлмаслиги, ғўзани ҳашарот зарарламаслиги шарт. Бизнинг пахтазоримизда бегона ўт мутлақо йўқ.

Баъзан бир картада бир неча хил ғўза ўсади: бир жойда ғовлаб кетса, бошқа жойда ривожланмай қолади, асосий майдонда ўрта миёна бўлади. Бу машинанинг «мижози»га тўғри келмайди. Ҳар туп ғўзада ҳосил бир меъёрда тўпланса, шпинделлар бир текисда айланиб иш унуми юқори бўлади. Деҳқонлар орасида «экинингни қулоғидан чўз» деган гап бор. Бу — вақтида эгат ол, чанқаттирмай сув, очиқтирмай ўғит бер, икки томонлама культивация ўтказиб, пуштани юмшоқ сақла, шунда экин ҳаво ва нурдан яхши баҳраманд бўлади, дегани. Биз шундай қиляпмиз.

Бу йил ғўзанинг авжи ўтган йилдагидан анча кечикяпти. Ғўзанинг суст ўсиши ҳосил кечикди деган гап. Ҳосил кечикса машина йўлига тўғаноқ тушади. Лекин ҳосилнинг тақдири ўз қўлимизда. Бутун куч, техника воситаларини қолоқликни тугатишга сафарбар этайлик, омбордаги, ўрадаги, фермадаги, колхозчиларнинг молхона ва қўйхоналаридаги минерал ва маҳаллий ўғитни дарҳол ерга солайлик. Универсал етишмаган жойларда от культиваторларини ишга солайлик. Июль ойида ҳамма майдонларда икки марта, қолоқ участкаларда уч марта сифатли парвариш ўтказсак, ҳосилни тўкилиш ва ҳашаротга ем бўлишдан асрасак марра бизники, кутилган ҳосилни олаверамиз.

Машина ва тележкаларни ўз вақтида ремонт қилиб, дала бошига келтириб қўйиш керак. Мен бу ўринда колхозимиз бўйича гап юритмоқчиман. Юқорида 80 процент майдондаги ҳосил машинада терилиши айтилди. Шунга яраша «ХВС-1,2» машинаси ремонтдан чиқарилиб тахт қилиб қўйилди. Ҳар бир машинага иккитадан тележка тайёрланди. Машиналар узлуксиз икки сменада ишлайди. Механик-ҳайдовчи кадрлар етарли. Ҳар бир машинада ўртача 120 тонна «оқ олтин» териш кўзда тутиляпти. Мен «зангори кема»да 150 тонна пахта тераман...

Суҳбат меъёрига етди. Тонг ёришгунча ором олдик. Оппоқ тонг отди, универсаллар бараварига гуриллаб ер-кўкни титратди. Қутли меҳнат куни бошланди. Турғунбой даласида ҳам иш авжида...

М. НАЗАРОВ,
«Ленинград» колхози. Оққўрғон бошқармаси.

ҒАЛЛА ўрим-йиғимининг шу долзарб кунларида Янгийўл бошқармасига қарашли Киров номли колхоздаги Серикбой Усмонов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ғайрат-шижоат билан ишламоқда. Бригада аъзолари буғдойни ўриб бўлгач, унинг ўрнига маккажўхори экиб, гектаридан 70 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Суратда: ўрилган буғдойни янчиш пайти тасвирланган.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

1944 йил 3 июлда Совет Армияси шонли белорус партизанларининг актив ёрдами билан Белоруссия пойтахти Минскни озод қилдилар. Фашист босқинчилари шаҳарни харобага айлантирган эдилар. Шундан буён йигирма йил ўтди. Харобалар ўрнида янги корхона корпуслари, маъмурий идора ва уй-жой бинолари қад кўтарди. Суратларда чапда: 1944 йилда Минскнинг аҳволи тасвирланган. Советская кўчасидаги вайроналар, ўнгда собиқ Советская кўчаси — ҳозирги Ленин проспектининг бугунги жамоли.

В. Лупейко фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ҚАРДОШ БЕЛОРУССИЯ—ЭФИРДА

Кеча қардош Белоруссия республикасининг ҳаётига бағишланган радио куни бўлиб ўтди. Радио тингловчилар ажойиб ўрмонларга, кўм-кўк дарё ва кўлларга бой, чиройли шаҳар ва қишлоқлар ўлкаси Белоруссияга экскурсия қилдилар. Унинг меҳнатсевар кишилари ва ажойиб ютуқлари билан танишдилар. Белоруссия ҳақиқатан ҳам янги қурилишлар «ўрмонига» айланганини завқ билан тингладилар.

... 1944 йилнинг июль ойи Белоруссиянинг немис-фашист босқинчиларидан озод қилинган қаҳрамонона тарихий куннинг символи бўлиб қолди. Уруш натижасида Белоруссиянинг шаҳар ва қишлоқлари душман томонидан батамом вайрон қилинган эди Қаҳрамон Совет Армияси белорус халқини ва бошқа халқларни душман ҳужумидан озод қилиб, уларни қардошлик оиласига бирлаштирди.

Кейинги йилларда белорус халқи вайрон бўлган ерларни, шаҳар ва қишлоқларни тиклаш учун кўп ишлар қилди. Ҳозирги вақтда бутун Белоруссия қурилиш «ўрмонига» айланди. Мана шулар тўғрисида Белоруссия ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Владимир Георгиевич Каменский батафсил сўзлаб берди.

Белоруссия ССР халқ хўжалиги кенгаши химия саноати бошқармасининг бошлиғи Алексей Иванович Тихонов ўзининг «Белоруссиянинг катта химияси» деган суҳбатида урушдан кейинги йилларда халқ хўжалигининг муҳим тармоқлари билан бир қаторда республикада катта химия ҳам ривожланаётганлиги, яқин келажакда унинг истиқболлари янада катта бўлажаклиги ҳақида тўхталди.

Белоруссиянинг пойтахти — Минск яна обод ва кўркам бўлди. Унинг кўп қаватли турар жой бинолари, ҳашаматли кенг кўча ва проспектлари, истироҳат боғлари ва хиёбонлари ҳамда завод ва фабрикалари, янги қурилишлари кишини ўзига мафтун этади. Уруш йилларида республиканинг 80 процент қурилишлари босқинчилар томонидан вайрон қилинган эди. Бугунги Минскка бир назар ташланг. Боқиб тўймайсиз. У шундай ўзгариб, чиройли бўлиб кетганки, кўриб қувонасиз. Шаҳар шонли совет халқларининг ва қардош халқларнинг ёрдамида янгидан тикланди. Шулар ҳақида Белоруссия радиоси тайёрлаб юборган «Минск — Белоруссия пойтахти» деган эшиттиришда батафсил баён этилди.

Кечаги радио кунида Ўзбекистон меҳнаткашлари Белоруссия музика маданияти ва санъати билан ҳам танишишга муваффақ бўлдилар. Айниқса «Белоруссиям — қўшиғим менинг», «Белорус опера музикаси», «Белорус халқ талантлари» концерти тингловчиларда яхши таассурот қолдирди.

Белоруссия республикасига бағишлаб ўтказилган радио кунида Ўзбекистон меҳнаткашлари мусобақадош республиканинг ҳаёти, қишлоқ хўжалиги, саноати ва маданияти билан танишиш шарафига муяссар бўлдилар.

А. НУРМУҲАМЕДОВ.

КАМИДА ИККИ ЙИЛЛИК ЕМ-ХАШАК УЧУН

Ўрта Осиё республикаларининг колхоз ва совхозларида дағал хашак тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 30 июнгача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Ўзбекистон ССР	25
Қирғизистон ССР	14
Тожикистон ССР	12
Туркманистон ССР	14
Ўрта Осиё бўйича жами	19
Бундан ташқари, Қозоғистон ССР Чимкент области	41

Ўзбекистон ССР областларида дағал хашак тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 30 июнга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Тайёрланган дағал хашак
Қашқадарё	70,2
Сирдарё	40,2
Сурхондарё	38,0
Тошкент	37,8
Самарқанд	19,8
Бухоро	19,6
Андижон	18,8
Фарғона	7,2
Хоразм	4,2
Қорақалпоғистон АССР	1,0

Парвариш қандай кетяпти?

ЎРТА ОСИЁ РЕСПУБЛИКАЛАРИ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ҒЎЗАНИ ПАРВАРИШ ҚИЛИШ, СУҒОРИШ ВА ОЗИҚЛАНТИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1964 ЙИЛ 30 ИЮНГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Экин майдонига нисбатан процент ҳисобида)

1-стун — республикалар, 2-стун — биринчи культивация, 3-стун — иккинчи культивация, 4-стун — учинчи культивация, 5-стун — биринчи суғориш, 6-стун — иккинчи суғориш, 7-стун — минерал ўғит билан жами озиқлантириш.

1	2	3	4	5	6	7
Ўзбекистон ССР	99,6	93	87	87	28	181
Қирғизистон ССР	100	99,5	113	99,7	74	273
Тожикистон ССР	99,8	95	108	93	54	186
Туркманистон ССР	99,4	89	44	91	36	143
Ўрта Осиё бўйича жами	99,6	93	85	88	33	180
Бундан ташқари, Қозоғистон ССР Чимкент области	99,6	96	60	98	51	156

СОВЕТ ХОДИМЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА УЧРАШУВИ

Тошкентда меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари раисларининг республика семинари бўлиб ўтди. Семинарни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми билан Министрлар Совети чақирган эди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова қисқача кириш нутқи сўзлаб, семинарни очди.

Қизиқарли учрашув қатнашчилари маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари олиб бораётган иш тажрибасини ўртоқлашдилар.

Хева район ижроия комитетининг раиси Н. Худойбергановнинг сўзи совет ходимларининг эътиборини ўзига тортди. У, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига асосан ўтказилган қайта қуриш ижроия комитетнинг ишини яхшилашга, бу ишга депутатларни, доимий комиссияларни, кенг совет активларини жалб қилишга қандай ёрдам берганини гапириб ўтди. Агроном Жабборберган Хусаинов бошчилигидаги қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг бевосита иштироки билан ижроия комитети техникани асраш ва ишлатиш масаласини муҳокама қилди. Ана шу комиссия ташкилотчилик ишларини кенг авж олдириб юборганлиги туфайли қисқа вақт ичида 8 та колхозда типовой лойиҳалар асосида устахоналар қурилди, автотрактор гаражлари барпо этилди. Маданий-оқартув ишлари доимий комиссиянинг аъзолари колхозларда тўртта клуб, олтита ёзлик кинотеатр, учта маиший комбинат, спорт заллари қурилишига муваффақ бўлдилар.

Самарқанд шаҳар ижроия комитетининг раиси Р. Жўлматов шаҳар ободончилиги соҳасида олиб борилаётган амалий ишлар ҳақида семинарда батафсил гапирди. Андижон шаҳар ижроия комитетининг раиси С. Обидов маиший хизматни ташкил этиш масалаларига тўхталиб ўтди. Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси В. А. Ларин ўз нутқини меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг фаолиятида жамоатчилик асосларини қандай ривожлантирилаётганлигига бағишлади.

Республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалиннинг доклади КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларидан кейинги янги шароитда маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг иши қандай бўлаётганлигини ёритиб берди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитетининг раиси М. М. Мусахонов «Ҳозирги шароитда партия-давлат контроли ва маҳаллий Советларнинг вазифалари» деган темада доклад қилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов ўз докладида Ўзбекистон КП Марказий Комитети XIII пленумининг якунлари ҳамда аҳоли ўртасида идеология ишини кучайтириш соҳасида маҳаллий Советларнинг вазифалари тўғрисида гапирди.

Республика Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. М. Нажесткин республика ва Ўзбекистон Компартиясининг қирқ йиллиги муносабати билан маҳаллий Советларнинг вазифалари ҳақида доклад қилди.

Ўзбекистондаги бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари йиғилиш қатнашчилари ҳузурида сўзга чиқдилар. Коммунал хўжалик министри М. З. Мирзааҳмедов, «Узглавбит» бошлиғи В. Ф. Барабаш, савдо министрининг ўринбосари В. П. Виноградов маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг аҳолига коммунал-маиший ва савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш соҳасидаги вазифалари тўғрисида; молия министри В. М. Муродхўжаев ижроия комитетларининг 1964—1965 йилги республика бюджетини бажариш соҳасидаги иши ҳақида; маориф министрининг биринчи ўринбосари А. В. Муравьев республикада халқ маорифининг аҳволи ва маҳаллий Советларнинг вазифалари тўғрисида; соғлиқни сақлаш министри Б. Х. Маъзумов аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилашда маҳаллий Советларнинг ролини ошириш ҳақида; жамоат тартибини сақлаш министри Ҳ. Х. Яҳёев маҳаллий Советларнинг жамоат тартибини сақлашни таъминлаш соҳасидаги вазифалари ҳақида доклад қилдилар.

«Узглавстрой» граждан қурилиши ва архитектура бўлимининг бошлиғи З. М. Гурович шаҳарларни, посёлкалар ва аҳоли яшайдиган пунктларни планировка қилиш, қуриш ва ободонлаштириш тўғрисида доклад қилди. Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши Химия саноати бош бошқармаси ишлаб чиқариш-техника бўлимининг бошлиғи Н. Г. Симанов ўз докладида химия саноатини ривожлантириш ва халқ хўжалигини химиялаштириш истиқболларини гапириб берди.

Семинар қатнашчилари Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Политотдел» колхозига бориб келишди. Шу колхознинг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Г. Хван меҳмонларни қишлоқ меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш қандай йўлга қўйилганлиги билан таништирди.

Республика пойтахтидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг иши билан, жумладан Марказий маиший хизмат уйи, «Север» ва «Зангори экран» фабрикалари, Сув спорти саройи, маданият ва истироҳат парклари билан танишганликлари ижроия комитетларининг раисларида катта қизиқиш туғдирди.

Пировардида семинар қатнашчилари билан Ўзбекистон КП Марказий Комитетида суҳбат ўтказилди. КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов уларга қарата нутқ сўзлади. Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. А. Карлов қатнашди. (ЎзТАГ).

ВАСИЛИЙ ЯКОВЛЕВИЧ ЕМЦОВ

Ўлим ажойиб ўртоғимиз ва дўстимиз Василий Яковлевич Емцовни орамиздан олиб кетди.

В. Я. Емцов 1905 йилда батрак оиласида туғилди. У ўз меҳнат фаолиятини этикдўзлик устахонасига шогирд бўлиб кириб, 1919 йилдан бошлади. В. Я. Емцов 15 йил мобайнида — 1923 йилдан 1938 йилгача Октябрь революцияси номли заводда қозонči, сўнгра эса Тошкент товар депосининг машинисти бўлиб ишлади. Василий Яковлевич ўз меҳнатсеварлиги, ҳалоллиги ва ишга софдил муносабати, жамоатчилик ишларидаги актив фаолияти билан Тошкент магистралининг темир йўлчилар коллективи орасида жуда катта иззат-ҳурмат қозонди.

Локомотив машинисти В. Я. Емцов 1938 йилда масъул давлат вазифасига кўтарилди, у Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети раисининг ўринбосари, сўнгра эса республика Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари қилиб сайланади.

Ишчилар синфи сафида катта меҳнат мактабидан ўтган В. Я. Емцов йирик давлат лавозимида ҳам ажойиб фазилатларга эга эканлигини кўрсатди. У ана шу лавозимда сурункасига 20 йил ишлаб, ўзининг бутун билими ва куч-ғайратини топширилган ишга сарф этди. Ўзининг омма билан алоқасини кучайтирди ва мустаҳкамлай борди, партия ва ҳукуматнинг қарорларини бажариш йўлида актив ташкилотчилик ишлари олиб борди. Ўзбекистон ССРнинг социалистик экономикаси ва маданиятини янада равнақ топтириш учун ҳормай-толмай курашди.

В. Я. Емцов 1958 йилдан бошлаб умрининг охиригача Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги кўчириш ва ишчиларни ташкилий қабул қилиш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари бўлиб ишлаб келди.

В. Я. Емцов 1938 йилдан буён КПСС аъзоси. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига, СССР ва Ўзбекистон ССР, Тошкент шаҳар Советига депутат қилиб сайланди.

Партия ва ҳукумат В. Я. Емцовнинг Ватанимизнинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш учун курашдаги хизматларига юксак баҳо бердилар. У Ленин ордени, учта «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени, «Қизил Юлдуз» ордени, «Ҳурмат белгиси» ордени ва медаллар билан мукофотланди.

В. Я. Емцов принципиал ва собит қадам коммунист, меҳрибон раҳбар эканлигини кўрсатди, у меҳнаткашларнинг эҳтиёжларига эътибор ва сезгирлик билан қараб келди.

Василий Яковлевичнинг хотираси қалбларимизда узоқ вақт яшайди.

Алвидо, азиз дўстимиз ва ўртоғимиз.

Ш. Р. Рашидов, В. А. Карлов, Р. Қ. Қурбонов, Н. В. Мартинов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, И. И. Федюнинский, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. М. Муртазоев, И. М. Нажесткин, А. М. Қодиров, С. О. Азимов, Х. Э. Эргашев, И. В. Марцинюк, А. С. Абдалин, Р. С. Сахибоев, М. А. Абдураззоқов, П. В. Каймаков, Г. М. Орлов, Т. Г. Зинин, М. Р. Рамазонов, М. М. Раҳмонқулов, И. В. Бабков, В. А. Бильбас, Ё. И. Исмоилхўжаев.

СЎЗ — ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАРГА

ФАҚАТ МАШИНАДА ТЕРАМИЗ

Мен олти йилдан бери механизаторлик қиламан. Тажрибада шунга амин бўлдимки, агар тракторчи ўз касбига меҳр қўйиб ишласа, оз меҳнат ва маблағ сарфлагани ҳолда мўл ҳосил етиштириши мумкин. Агар механизатор 8 эгат олишда, ёки культивацияда сифатига эътибор бермай, гектар кетидан қувса, иш расво бўлди, деяверинг.

Мен иш сифатига алоҳида эътибор бераман. Биз 4 киши бир бўлиб, Қарши чўлидан 30 гектар янги ер ўзлаштириб чигит экканмиз. Шерикларим: Мамат Ҳайдаров, Жаҳи Тўраев, Чўли Раҳимов биргалашиб тюпкочи звено ташкил этдик. 30 гектар ернинг ҳаммасига 60х60 схемасида чигит экканмиз. Планимиз 450 тонна, мажбуриятимиз 900 тонна «оқ олтин» тайёрлаш. Ҳар бир киши ҳисобига 225 центнер пахта етиштиришга аҳд қилганмиз.

Бунинг учун қилинадиган сарф-харажатларни ҳам ҳисоб-китоб қилиб қўйганмиз. Бир центнер пахта етиштириш учун бевосита 28 иш куни ва 4 сўм 30 тийин иш ҳақи сарфланади. Ҳамма пахтани машинада териб оламиз. Шунда бир центнер «оқ олтин» нари борса 14 сўмга тушади ва 30 гектар ердан камида 22 минг сўм соф фойда олинади.

Еримиз бўз тупроқли, кучли. Ёввойи ўт илдизини қуритганмиз. Шунинг учун ғўза орасида ўт йўқ. Кўчатимиз деярли бир хил, текис шоналаган. Олди гуллади.

Шу пайтгача ғўзаларимизни узунасига ва кўндалангига икки марта культивация қилдик. Узунасига культивация қилишда ҳар гектар ерга 100 килограмм суперфосфат, 100 килограмм аммиакли селитра, 200 килограмм чиритилган гўнг, кўндалангига культивациялашда эса худди шу ўғитларнинг ярми солинди. 10 июнда биринчи сувни бериб бўлдик. Иккинчи кўндалангига культивацияни 17 июнда тамомлаган эдик. Шу орада ғўзамизга бир оз шира тушди. 9 процентли ДДТ билан СУЗ аппаратида ҳамма экинни чанглатиб бўлган эдик ҳамки, карадрина деган ғўзахўр пайдо бўлди. У ғўзанинг баргини еркан. Бир нечанинг ўзида бир неча минг туп кўчатимизни чўлтоқ қилиб қўйибди. Дарҳол СУЗда 12 процентли гексахлоран пуркадик, карта четларига тунда машъал ёқиб карадрина капалагини қирдик.

Яқинда ҳисобласак, ҳар гектар ерда 80 минг туп кўчатимиз бор экан. Ҳозир бутун ҳаракатимиз ана шу кўчатлар шонасини тўла гулга айлантириш ва гул тўкилишига йўл қўймай уни кўсакка айлантириб олишга қаратилган.

Бизнинг жойларда ҳар йили июль ойида гармсел бўлиб туради. Бунга қарши тадбирларни ҳам кўриб қўйдик. Гармселнинг зарарли кучини сув қирқади. Деҳқонларимиз «Саратон суви малҳам», деб бежиз айтишмаган. Шунга амал қилиб, биз 1 июлдан бошлаб иккинчи сувни қўйдик. Ҳар бир картага 3-4 кун сув тараймиз. Бу сув олдидан минерал ва маҳаллий ўғитларнинг сўнгги нормасини беряпмиз.

Чеканкани барвақт ўтказиб, пахтанинг 1 сентябргача очилишига эришамиз. Ғўза баргларини дарҳол тўктириб, орадан бир ҳафта ўтгач, машина теримига киришамиз.

Мамлакатимизга танилган машҳур механизаторларнинг Ўрта Осиёдаги барча механизаторларга, пахтакорларга қарата ёзган Очиқ хатини биз ҳам ўқиб чиқдик. Улар кўп маъқул гапларни айтишган, пахтани машинада теришга тайёргарликни кучайтириш юзасидан конкрет маслаҳатлар беришган. КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё бюроси маъқуллаган бу Очиқ хат кўпчилик қатори менинг ҳам ғайратимга ғайрат қўшди.

Колхоз правлениеси менга бу йил битта янги пахта териш машинаси топшириб қўйди. Бу машина билан ўз звеномиз даласидаги пахтани териш, яъни камида 80 тонналик хирмон уйиш мажбуриятини олган эдим. Очиқ хатни ўқиб чиққач, мавсумда камида 100 тонна пахта теришга сўз бердим. Звеномиздаги пахта ва кўсакнинг ҳаммасини машинада териб оламиз. Теримда бошқа бригадаларга ҳам ёрдамлашамиз.

Бу йил бутун республикамиз учун, даставвал, пахтакорлар учун катта синов йили экан, бор куч ва ғайрат билан, орият ва пахтакорлик шон-шуҳрати учун жонбозлик кўрсатиб ишлаймиз.

Тўра ГУЛЛИЕВ,
Қарши бошқармасидаги Карл Маркс номли колхознинг тюпкочи звеноси бошлиғи.

ТАРЖИМОН—ЖУРНАЛИСТ

Суратда: Н. Ҳабибуллаев ва «Совет Ўзбекистони» газетасининг машинисткаси Г. Мингалиева. А. Палехов фотоси.

Уттизинчи йилларнинг бошларида «Қизил Ўзбекистон» газета редакциясига одмигина кийинган, хуштабиат, чапдастгина бир йигитча кириб келди. Унинг сочи калта қирқилган бўлиб, бошида эски дўпписи бор эди. Бу киши — бўлажак адабий ходим Насибулла Ҳабибуллаев эди.

Кўнглига муносиб ишни топиб олгани редакцияга келган дастлабки кунлариданоқ сезила бошлади. Чунки у редакциянинг жўшқин ҳаётига дарров киришиб кета олди. Ўзбек ва рус адабий тилини бирмунча эгаллаб олган, серқобилият Насибулланинг газетачиликка иштиёқи зўр эди. Тажрибали журналистлар ёш ходимнинг фазилатларини тезда пайқаб, унга ҳар хил топшириқлар бериша бошлади, ўз касбини дурустроқ эгаллаб олиши учун ёрдам кўрсатишди.

Албатта, дастлабки кезларда Насибулланинг ҳамма ёзган нарсалари силлиқ чиқа бермади, муваффақиятсизликка учраган вақтлари ҳам бўлди. Унинг бевосита устози — редакция секретари Аъзам Аюпов бундай кезларда Насибуллани аямасдан койир эди. Ленин ёш газетачи ўзидан катта касбдошларининг баъзи «нордон» гапларидан ранжимади, бундан фақат ўзига фойда бўлишини тушунди. Шу билан бирга Насибулла ўз билимини ошириб бораверди. Газета, журнал, китобларни қўлидан қўймади.

Мана шундай зўр бериб ишлаш ва ўқиш натижасида Н. Ҳабибуллаев газетачиликдаги деярли ҳамма соҳаларни ўзлаштириб олди. Материални таҳрир қилиш ҳам, газетхонларнинг хатларига жавоб бериш ҳам, жонли репортаж ёзиш ҳам, таржима ҳам ундан қочиб қутулолмайдиган бўлиб қолди.

Йиллар ўтди. Н. Ҳабибуллаев улғайиб, малакали журналист бўлиб етишди, унинг қобилиятлари ҳар тарафлама камол топди. Ўзи меҳр қўйган жуда кўп жанрлар орасидан адабий таржимонликни муҳим касб қилиб олди. Шундай қилгани тўғри бўлиб чиқди. У, ҳозир энг яхши адабий таржимонларимиздан бири бўлиб қолди. Н. Ҳабибуллаев газетада босиладиган материалларнигина эмас, социал-сиёсий ва бадиий адабиёт китобларини, ўрта мактаблар ва олий ўқув юртлари учун дарсликларни ҳам таржима қилди, марксизм-ленинизм классикларининг асарларини ўзбек тилига таржима қилишда актив қатнашди.

Ҳозир Н. Ҳабибуллаев Ўзбекистон Телеграф агентлигининг етакчи таржимонидир. Ҳамма энг муҳим материаллар, партия съездлари ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг ҳужжатлари, халқаро ҳужжатлар Н. Ҳабибуллаевнинг ва у билан бирга ишлаётган ўртоқларнинг қўлидан ўтмоқда.

Катта тажрибаси, кенг билими, истеъдоди уни рус ва ўзбек тили битмас-туганмас хазинасидан, халқ мақоллари ва маталларидан, қайроқи сўз ва ибораларидан моҳирлик билан фойдаланишга имкон бермоқда.

Н. Ҳабибуллаев матбуот соҳасида самарали ишлаб келаётганлиги ва 50 ёшга тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотланди.

Таржимон-журналист Н. Ҳабибуллаев ижодий кучлари барқ уриб яшнаган даврга кирди. У ҳали жуда кўп таржима қилади, ёш таржимонлар плеядасига ибрат кўрсата беради. У, партия ва давлатнинг олижаноб ишини бажариб, партиямизнинг оташин сўзини бундан буён ҳам халққа тинмай етказа беради.

У. ЯПИЕВ,

Ўзбекистон Телеграф агентлигининг редактори.

КОЛХОЗДА ЯНГИ КАСАЛХОНА

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида 75 ўринли янги касалхона фойдаланишга топширилди. Касалхона колхознинг бўлинмас фонди ҳисобига қурилиб, ҳозирги замон медицина аппаратлари билан таъминланган. Касалхона хирургия, терапия, кўз, гинекология, туғруқхона ва болалар бўлимларига эга. Тўла механизациялашган. 12 малакали врач, 40 ўрта маълумотли ҳамшира ва медицина ходими, 47 хизматчи беморлар хизматида. Касалхона ходимлари янги, типовой уйлар билан таъмин этилди. Колхоз касалхона учун 2 та тез ёрдам машинаси сотиб олган. Даволанувчилар учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Кенг, ёруғ ўқув залида газета ва журналларнинг янги сонлари, дам олиш залида телевизор, радиоприёмник, шахмат ва шашкалар бор.

— Энг оғир операциялар ҳам шу ернинг ўзида ўтказилади,— дейди касалхонанинг бош врачи М. М. Юн. —меҳнаткашлар учун яратилаётган бундай ғамхўрликлар колхознинг кун сайин бойиб бораётганидан далолат бериб турибди.

Э. ОХУНОВА,
К. ШУКУРОВА.

Суратда: колхоз касалхонаси.

А. Тўраев фотоси.

ЧЕТ ЭЛ ТАСВИРИЙ САНЪАТ АСАРЛАРИ ТОШКЕНТДА

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида Ғарбий-Европа тасвирий санъат асарлари виставкаси очилди. Бу ерда Италия, Голландия, Финляндия ва Франция рассомларининг асарлари намойиш қилинмоқда.

XVII асрда яшаб, ижод этган Голландия санъаткорлари Гильман Рабронннинг «Нонушта», Карнелас де Геемнинг Бакалли натюморт, Иост Дросхслотнинг «Вино ичаётган деҳқон», Якоб Охтервельтнинг «Шам кўтарган қиз» каби асарларини томошабинлар қизиқиб томоша қилмоқдалар.

О. АПУХТИН.

ҚИЛИЧБОБО 109 ЁШГА КИРДИ

Ҳазорасп бошқармасидаги «Партия XXI съезди» колхозининг темирчиси Қиличбобо Полвонов 109 ёшга кирди. Ҳозир бобо колхоздан пенсия олади. Қиличбобонинг 40 дан ортиқ невара ва чевараси далада фидокорона меҳнат қилиб, эл дастурхонини бойитмоқда.

С. ИБРОҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КЕЧА РЕСПУБЛИКАМИЗДА

МЕХАНИЗАТОРЛАР ОТРЯДИ

Андижонлик қишлоқ мухбиримиз Сотволди Йигиталиев редакциямизга ёзган хатида қуйидагиларни билдирди: «Минг-булоқ» совхозида ташкил қилинган механизаторлар курсини 35 киши битириб чиқди. Шулардан 13 та хотин-қиз пахта териш машинасида ишлайди. Бу курсни битирган механизаторлар отряди Марказий Фарғонада ўзлаштирилаётган янги ерлардаги колхозларга жўнаб кетадилар.

МАҲАЛЛАДА КЛУБ ОЧИЛДИ

Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги «Зарафшон» маҳалласида маҳалла кексалари ва активлари ташаббуси билан 300 ўринли клуб қурилди.

Яқинда клубни қуриб битказишга актив қатнашган қариялардан 25 киши район партия комитети ва район советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. Бизга бу хабарни кекча пенсионер ўртоқ Илҳом Орифов хабар қилди.

Вячеслав Шчеголев— жаҳон чемпиони

РИМ, 2 июль. (ТАСС). Шимолий Италиядаги Мерано шаҳарчасида халқаро шашка бўйича ўтказилган жаҳон биринчилиги москвалик гроссмейстер Вячеслав Шчеголевнинг ғалабаси билан тугади. У 16 имкониятдан 13.5 очко тўплади. Илгариги жаҳон чемпиони киевлик Исер Куперман унга бир очко ета олмади. Сўнгги ўйинда Куперман билан сенегаллик Баба Си учрашди. Бу учрашув кўпдан бери кутилар эди. Ўйин дуранг бўлиб тугагач, Баба Си (11.5 очко билан) учинчи ўринни эгаллади.

Жаҳоннинг янги чемпиони Москва педагогика институти филология факультетининг студенти бўлиб, ҳозир 23 ёшда. У шашка тожини шу билан иккинчи марта киймоқда. Биринчи марта 1960 йилда Голландияда ўтказилган катта олимпиада турнирида муваффақият қозонган бўлса ҳам, лекин бир йилдан кейин энг кучли шашкачи деган унвонни матч-реваншда Купершанга олдириб қўйган эди.

Вячеслав Шчеголев — Халқаро шашка бўйича СССР чемпиони бўлиб, Темир йўлчилар спорт жамиятида тарбияланган. Ҳунар мактабида ўқиб юрган вақтида «Локомотив»да қатнаша бошлаган ва шашка ҳамда футбол билан шуғулланган.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00—**Чинор** (Л. Маҳмудов ҳикояси асосида телевизион инсценировка, мактаб ўқувчилари учун).

Рус тилида: 17.35—**Қуён ва кирпи** (болалар учун мультипликацион фильм). 17.45—**Телевизион янгиликлар.** 18.00—**Шоир** (К. Чапек ҳикояси асосида телевизион фильм). 18.20—**Реклама ва эълонлар.** 18.25—**Киножурнал** ва **Апрель саёҳати** номли кинокомедия. 19.55—**Эстрада концерти.**

21.00—**Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.05—**Телевизион янгиликлар.** 21.20—**Дала шийпонида** (адабий-музикали эшиттириш).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—4/VII да **Русалка,** 5/VII да кундуз **Боғчасарой фонтани,** кечқурун **Риголетто.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЕЗГИ БИНОСИДА — **Огаҳий номли Хоразм театри гастроллари** —4/VII да **Бўронли йиллар,** 5/VII да **Бир ғунча очилгунча.** Спектакль кеч соат 9 да бошланади. Касса кундуз соат 12 дан очилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Диққат! Шаҳарда сиҳргар — «ВАТАН» (эртлаб соат 10, кундуз 12, 2 ва кеч 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 3 да):

Париж сирлари—«ВАТАН» (кундуз 4, кеч 6 ва 8 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кундуз ва кечқурун).

Банкда ишловчи қиз—«МИР», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ДРУЖБА» (1 ва 2-залда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да), «ЧАЙКА» (кундуз 5 дан).

Бедарак кетган—«МИР» (кеч соат 10 да).

Румянцев иши — НАВОИЙ номли (кеч соат 10 да).

Севги қиссаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва кеч 6 да).

Калоян — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Хуанқ Ғальо—«ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 5 дан).

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ

7 июлдан

КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА

Ўзбекист он ўз дўстини кутиб олади

НОМЛИ МАХСУС ФИЛЬМ ЧИҚАРАДИ.

Бу фильм Жазоир Халқ-Демократик Республикасининг президенти **Аҳмад бин Белланинг** Ўзбекистонда бўлишини ҳикоя қилади.

Режиссёр —**Н. Долинский.**
Редактор —**А. Аничкин.**
Операторлар —**А. Турсунов, А. Каримов.**

Ўзбекистон ССР илмий-оммабоп ва хроникал фильмлар киностудияси ишлаган.

7 июль кеч соат 6 да. Лоҳутий кўчаси, 14-уйда

Ўзбекистон кинематография союзи ЁШ КИНОДРАМАТУРГЛАРИ

семинарининг

НАВБАТДАГИ МАШҒУЛОТИ БЎЛАДИ.

Семинар темаси: **«Эпизоднинг тузилиши ҳақида».** Лектор—кинорежиссёр **Латиф Файзиев.**

Семинар қатнашчилари Некрасовнинг «Рус аёллари» деган поэмаси билан танишадилар.

ТОШКЕНТ «СУВЕНИР» ФАБРИКАСИ

7 июлдан 12 июлгача, Маиший хизмат уйида (Ленин кўчаси, 27)

газлама, ёғоч, металл, пластмассадан ишланган

СОВҒА БУЮМЛАР,

совға рўмоллар, альбомлар ва хотин-қизлар учун турли безаклар

СОТИШ-ВИСТАВКАСИ

УЮШТИРАДИ.

Сунъий мева ва саватли гуллар ҳамда кичик пластика буюмларига заказ ҳам қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ходимлари коллективи **В. Я. ЕМЦОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

СОВЕТ ПАРЛАМЕНТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ИНДОНЕЗИЯДА

ЖАКАРТА, 2 июль. (ТАСС). СССР Олий Совети делегациясининг аъзолари кеча «Алиархам» ижтимоий фанлар академиясининг тингловчилари билан учрашдилар. Учрашувга Коммунистик партиянинг, касаба союзларининг ва Индонезиядаги бошқа оммавий ташкилотларнинг раҳбарлари ва активлари ҳам келдилар. Учрашув ўтказилган Темир йўлчилар касаба союзининг зали бу ерга киришни истаган ҳамма кишиларни сиғдира олмади. Тўпланган ишчилар, хизматчилар, ёшлар совет халқининг вакилларини гулдурос қарсаклар, халқ чолғу асбобларида музика чалиб ва революцион қўшиқлар айтиб кутиб оладилар. Кираверишдаги катта қизил алвонга: «Яшасин Индонезия ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги», деб ёзилган.

Залда А. И. Микоянни ва делегация аъзоларини Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитети раисининг ўринбосарлари Лукман ва Ньото, ижтимоий фанлар академиясининг ректори Хутапеа, Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, Индонезия касаба союзларининг раҳбарлари кутиб оладилар. Индонезиялик пионерлар Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмонларга гулдасталар тақдим этадилар. «Халқ ёшлари» ташкилотига аъзо бўлган индонезиялик йигит ва қизлар хори «Дадил қадам ташланг, ўртоқлар» деган революцион рус қўшиғини рус ва индонез тилларида ижро этади. Залда қарсаклар бир неча минут давом этади. А. И. Микоян ва унга ҳамроҳ бўлиб келган бош министр ўринбосари Субандрио ва СССР элчиси Н. А. Михайлов президиумдан жой оладилар.

Ижтимоий фанлар академиясининг ректори А. И. Микоянга сўз беради. Залда яна гулдурос қарсаклар бошланиб кетади. А. И. Микоян лекция ўқиб, СССРда коммунизм қурилиши тўғрисида гапирди, халқаро коммунистик ҳаракатнинг актуал масалаларига тўхталиб ўтди.

Қ. МАРКС ВА Ф. ЭНГЕЛЬС АСАРЛАРИ РУМИН ТИЛИДА

БУХАРЕСТ, 2 июль. (ТАСС). Руминия Халқ Республикаси давлат сиёсий адабиёт нашриётида Қ. Маркс ва Ф. Энгельс асарларининг 18-томи румин тилида босмадан чиқди.

МУСТАМЛАКАЧИЛАР ЧЕКИНМОҚДА

ҚОҲИРА, 2 июль. (ТАСС). Арабистон ярим оролининг жанубидаги Радфан районида қўзғолончилар билан инглиз қўшинлари ўртасида уруш ҳаракатлари давом этмоқда. Санодан берилган хабарларга қараганда, қўзғолончилар кеча бир инглиз вертолётини уриб туширганлар, ҳарбий юк машинасини портлатганлар, кўп миқдорда қурол-яроғ, ўқ-дори ўлжа олганлар, шунингдек бир неча дала радиостанцияларини қўлга туширганлар. Бир қанча пунктларда инглиз қўшинлари қўзғолончиларнинг тазйиқи остида чекинишга мажбур бўлганлар.

Д. РАСКНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 2 июль. ТАСС мухбирлари **В. Вашедченко** ва **В. Петрусенко** хабар берадилар: АҚШ давлат секретари Дин Раск кеча бу ерда матбуот конференцияси ўтказди. Кўп одамлар Дин Раскни АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги сиёсатини очиқ-ойдин қилиб беради, деб кутган эдилар. Америка матбуоти ўз номлари тилга олинишини истамаган ҳукуматнинг энг баланд мартабали аъзоларига таяниб, АҚШ Осиёда катта уруш бошлашга тайёр бўлиб турибди, деб хабар берган эди.

Раск АҚШ Жанубий Вьетнамга ёрдам беришни аввалгидек ўзининг «асосий мажбурияти» деб ҳисоблайди, дейиш билан чегараланиб, ана шу хабарларни рад этмади.

Раскнинг даъво қилишича, АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги бирдан-бир мақсади — гўё у ерда тинчликни таъминлаш эмиш. Унинг фикрича, Жанубий Вьетнам билан Лаосдаги танглинни БМТнинг ёрдами билан бартараф қилиб бўлмас эмиш. Давлат секретарининг жавобларидан шундай маъно келиб чиқдики, АҚШ бу райондаги ишларга бир ўзи аралаша беришни давом эттира бериш ниятида бўлиб, ўз планларини рўёбга чиқариш учун ҳарбий куч билан бир қаторда «иқтисодий, сиёсий ва социал» характердаги воситаларни ишга солишга ҳам тайёрдир.

Раск Американинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги сиёсати шу йилги сайловлар арафасида АҚШда муҳокама мавзуи бўлиб қолиши мумкин, деган фикрга қўшилди.

Раскка Конгодаги ҳозирги аҳволга ва, жумладан, Чомбенинг у ерга қайтиб борганига қандай қарайсиз, деб савол беришди. Раск Чомбени тинч Конгодаги қонуний ўрнидан маҳрум қилиш тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас,— деб жавоб қайтарди.

ПРЕЗИДЕНТ МАКАРИОСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НИКОЗИЯ, 2 июль. (ТАСС). Кипр Республикасининг президенти Макариос кеча кечқурун бундай деди: Мен миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари бош министрларининг конференциясида қатнашиш учун Лондонга боролмайман, чунки мамлакатда рўй берган вазият ҳозирги пайтда Лондонга жўнаб кетиш учун имконият бермайди.

Кипр газеталари президент Макариоснинг бу гапларини шарҳлаб, «Туркиянинг Кипрга қарши агрессия қилиш «ҳуқуқлари»ни Буюк Британия тамомила қўллаб-қувватлаётганлиги» Макариоснинг Лондонга боришдан воз кечганлигига сабаб бўлди, деб ўйлайдилар. Газеталарнинг ёзишича, ана шу «ҳуқуқлар» Англия ва Туркия бош министрларининг қўшма ахборотида қайд қилинган».

Кения — кам тараққий этган қишлоқ хўжалик мамлакати. У четга кофе, чой ва бошқа маҳсулотлар экспорт қилади. Бу ёш Африка давлати деҳқонларга ёрдам кўрсатмоқда.

Суратда: кофе плантациясида.

ТАСС фотохроникаси.

Қўзғолончилар ҳужум қилмоқдалар

ПАРИЖ, 2 июль. (ТАСС). Патрис Лумумбанинг издошлари бўлган қўзғолончилар Шимолий Катанга вилоятида ўз қўлларида бўлган вилоят пойтахти Альбертвилдан ғарб томонга яна ҳужум бошладилар. Улар муваффақиятли ўтказилган операциялар натижасида Альбертвилдан 80 миля масофадаги Ниемба темир йўл узелини ишғол қилдилар. ФП агентлигининг мухбири шу тўғрида Леопольдвилдан хабар беради.

ҚАРДОШ СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

ПОЛЬША—ЮГОСЛАВИЯ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

ВАРШАВА. Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия Коммунистлар союзининг бош секретари Иосип Броз Тито расмий визит билан Польшага келганлиги муносабати билан бу ерда Польша—Югославия дўстлиги оммавий митинги ўтказилди. Митингда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Владислав Гомулка ва Иосип Броз Тито нутқ сўзладилар.

Бизнинг тараққиёт планларимиз ва перспективаларимизни, деди ўз нутқида В. Гомулка, тинчлик ва турли социал тузумдаги барча давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларига асосланиб қурамиз.

В. Гомулка Германия масаласига тўхталиб, бундай деди: АҚШнинг ва НАТОда аъзо бўлган бошқа мамлакатларнинг бу масаладаги сиёсати Бонндаги милитарист ва экспансиячи кучларнинг мақсадларига хизмат қилади.

Шундан кейин сўзга чиққан И. Броз Тито қуйидагиларни таъкидлади: Тинч-тотув яшаш сиёсати халқаро муносабатларни демократлаштиришга, яқинда озод бўлган мамлакатларнинг мустаҳкамланишига анча ёрдам берди, мустамлакачилик системасининг емирилишига ёрдам берди.

Халқаро муносабатларда кескинлик юмшаганлиги ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки ижобий натижаларга олиб келди. Совет Иттифоқининг конструктив сиёсати, деди президент Тито, бу соҳада жуда катта аҳамиятга эгадир.

И. Броз Тито сўзининг охирида бундай деди: Социализм жаҳон миқёсидаги процесс сифатида мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозирги дунёнинг иқтисодий-социал тараққиётига доир энг муҳим проблемаларни социализм доирасидагина ҳал этиш мумкин.

БОЛГАРИЯДА СОВЕТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ КУНЛАРИ

СОФИЯ. Бу ерда совет қишлоқ хўжалиги кунларининг ёпилишига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Мамлакатда совет қишлоқ хўжалиги кунлари Болгар—Совет дўстлиги умумхалқ комитети ташаббуси билан иккинчи марта ўтказилди.

Ана шу кунлар давомида мамлакатда 19 мингдан кўпроқ турли тадбирлар амалга оширилди. Бу тадбирлар Совет мамлакатининг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги бой тажрибасини янада ўрганиш ва жорий қилишга катта ёрдам берди. Илғор тажрибани айирбошлаш учун кенгашлар, назарий конференциялар, Совет мамлакатининг қишлоқ хўжалик мутахассислари билан жуда кўп учрашувлар, семинарлар, тематик кечалар уюштирилди ва ҳоказо. Совет қишлоқ хўжалигида тўпланган тажриба асосида қишлоқ хўжалик фани ва практикасига тааллуқли муҳим масалалар юзасидан 8 мингдан кўпроқ доклад, лекция ва суҳбатлар ўтказилди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

БУДАПЕШТ. Венгрия шахтёрлари йилнинг биринчи ярми планини муваффақиятли бажардилар. Улар 6 ой ичида пландан ташқари 180 минг тонна кўмир қазиб чиқардилар.

Турли саноат тармоқларидаги бошқа корхоналар ҳам йилнинг биринчи ярми плани муваффақиятли бажарилганлиги тўғрисида рапорт бермоқдалар.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИДА АЪЗО БЎЛГАН МАМЛАКАТЛАР ҲАМКОРЛИГИ

ПРАГА. ЧТК агентлиги хабар беради: Остравада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши металлургия комиссияси прокат материаллар, қувурлар ва иккиламчи маҳсулот секциясининг 17-мажлиси тамом бўлди.

Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Руминия, СССР ва Чехословакия мутахассислари прокат ва қувурлар ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ҳамда маҳсулотнинг баъзи турларини ишлаб чиқаришни таъминлаш масалаларини муҳокама қилдилар. (ТАСС).

ФРАНКОЧИЛАРГА АМЕРИКА РАКЕТАЛАРИ

ПАРИЖ, 2 июль. (ТАСС). «Тез орада Испания ўзи нишонга оладиган зенит ракеталарига эга бўлиб, шунинг натижасида унинг армияси жаҳонда энг яхши қуролланган армиялар қаторига чиқиб олади», — деб мақтанди Испания армияси штабининг бошлиғи генерал Каванильяс Проспер Мадридда гапириб. Кеча Парижда чиқадиган оқшомги «Монд» газетаси унинг нутқидан ана шу сўзларни кўчириб босди.

Газета Франко бу ракеталарни қаердан олажагини тушунтирмади. Бироқ, «Мадриддаги мўътабар доиралар»га таяниб берилган бошқа хабарлардан маълум бўлишича, Франко қуролли кучлари яқин беш йил ичида АҚШдан бошқа ҳарбий анжомлар ва ускуналар қатори «Хок» типидаги ракета-зенит снарядлари олади. Пентагон ўтган йили муддати узайтирилган Америка — Испания ҳарбий пактига мувофиқ, Франкони ана шундай ҳарбий анжомлар ва ускуналар билан таъминлаб келмоқда.

«СОКОЛ» ЧЕМПИОНЛИККА ДАЪВОГАР

ФУТБОЛ

Республика футбол чемпионатининг саралаш мусобақалари тугади. Барча область ва Автоном республика ҳамда Тошкент шаҳрининг бешта командаси тўрт ой мобайнида финал группага кириш ҳуқуқини олиш учун беллашди.

Чиройли ва мазмунли ўйинлари билан ишқибозларни хурсанд этиб келаётган «Сокол» (Тошкент) командаси бу йилги чемпионатда ҳам ҳаммани ҳайратда қолдирди. Бу аҳил ва иноқ коллектив аъзолари футбол тарихида камдан-кам учрайдиган натижа кўрсатдилар. Улар иккинчи группада мусобақалашиб икки даврада бирор марта ҳам мағлубиятга учрамадилар, бирорта учрашувни дуранг ҳам қилмадилар, 28 имкониятдан 28 та очко тўпладилар. Рақиб дарвозасига киритган ва ўтказиб юборган тўпларни айтмайсизми! 14 та матчда 54 та тўп киритишибди-я, шоввозлар. Гарканов қўриқлаган дарвоза чизиғидан атиги учта тўп ўтибди. Команда ҳужумчиларигина эмас, балки ҳимоячилар ҳам рақиб дарвозасини хавфга сола олдилар. «Пахтакор» мастерлар командаси составида бир неча йил ўйнаб футбол шинавандаларининг ҳурматига сазовор бўлган ҳимоячи В. Виткалов ҳозир мана шу коллективга тренерлик қилмоқда.

Ҳали финал учрашувнинг кескин жанглари олдинда. Бироқ республика чемпионатида қатнашаётган қайси бир команда ўйинчиси ёки тренеридан сўраманг, улар «Сокол» чемпион бўлади деб дадил айтишади. Бунинг боиси бор, албатта.

Мана бир неча йилдирки армиячилар коллективи уюшқоқлиги, ҳамжиҳатлиги билан ҳурмат қозониб келяпти. Бошқа командалар республика чемпиони деган фахрли ном учун чинакам кураш олиб бормаётгани кишини ажаблантиради. Улар дабдабали рақиб олдида ҳар сафар эсанкираб қолмоқдалар. Бу эса армиячиларга қўл келяпти. Улар ҳар сафар йирик ҳисоб билан ғолиб чиқишяпти.

Ўзбекистон чемпионатида қатнашаётган 24 та команда ўртасида ҳеч қайсиси «Сокол» чалик очко олгани йўқ. Иккинчи группада қатнашган Андижон областининг «Пахтакор» командаси 19 та очко тўплаб, иккинчи ўринга чиқди. Шунингдек, шу группада Самарқанднинг «Динамо» ва Марғилон шаҳрининг «Меҳнат» командалари ҳам финал группадан ўрин олдилар.

Биринчи группада «Старт» (Тошкент), Свердлов номли колхоз командаси ва «Текстильшчик» футболчилари финалга чиқдилар. Тошкент кабель заводи командаси сўнгги икки учрашувда ғалаба қозонди. Улар «Текстильшчик» командасини 5:0 ва «Восток» (Янгиобод) командасини 2:1 ҳисоби билан мағлубиятга учратиб, Красногорск шаҳар футболчиларини доғда қолдиришди. Негаки, бу команда ҳам сўнгги учрашувгача финал группага кириш ниятида эди.

Биринчи группада дастлабки тўрт ўрин қуйидагича тақсимланди. «Зарафшон» (Навоий) — 17 очко, «Спартак» (Урганч) — 16 очко, «Спартак» (Бухоро) — 14 очко, «Спартак» (Термиз) — 14 очко.

Ҳар уч группадан тўрттадан команда финал группага кириб, Ўзбекистон чемпиони деган фахрли ном учун курашни бошлаб юборди. Группаларда кейинги ўринларни эгаллаган командалар иккинчи финал группани ташкил қилиб, умумий 13-24 ўринлар учун курашадилар.

Ш. УМРЗОҚОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КУЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221, Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик —27604. Адабиёт ва санъат—32036, 27221. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар —29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар—28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255; 30256; 30257, 30258.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
Р. 02350. ИНДЕКС — 64543. № Б — 154.